

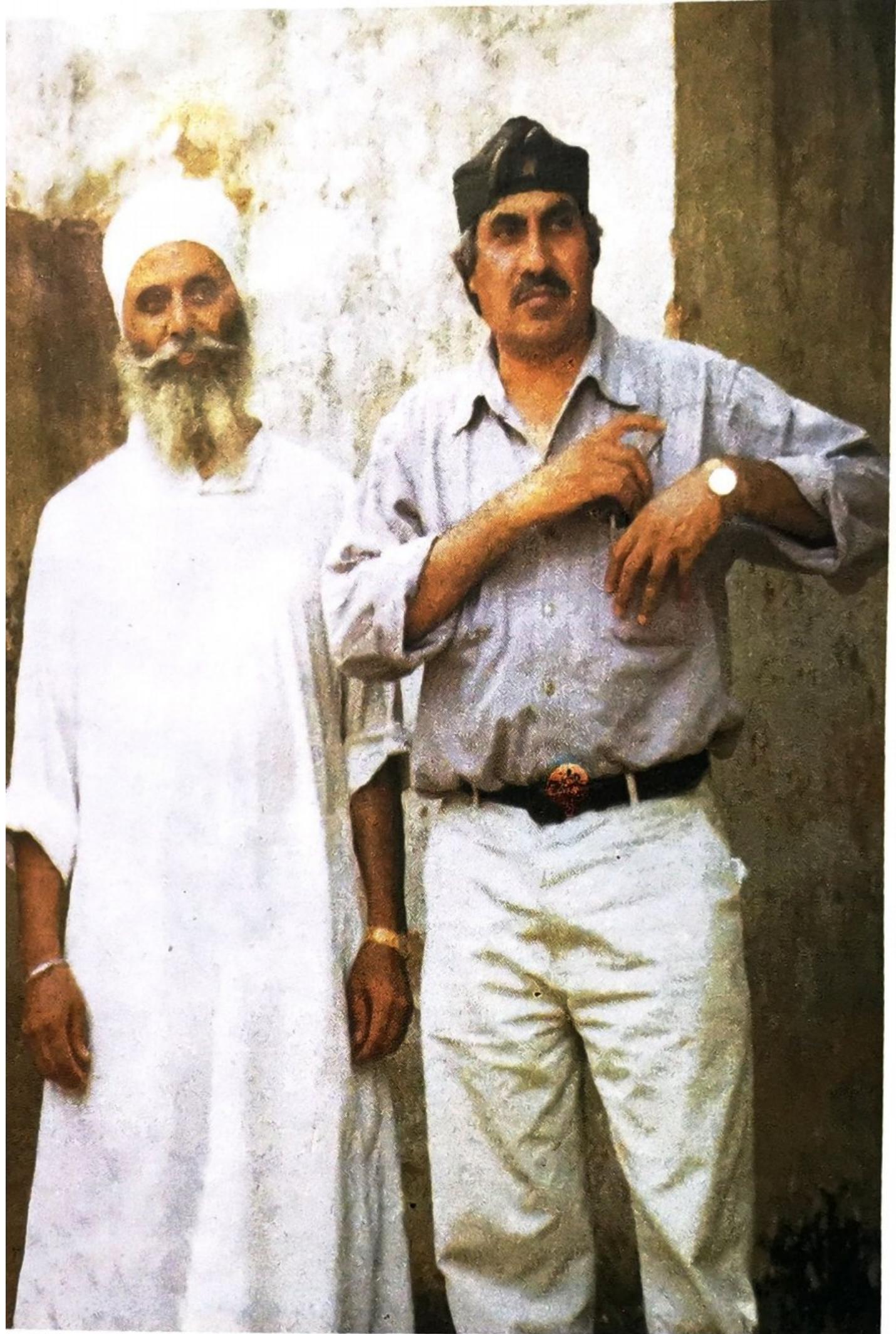
ਡਾਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਲਮ

ਉਛਲਦਾ ਸਮੁੱਦਰ

(ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

CRAZY OCEAN
Poems

Dr. TARA SINGH AALAM

Dr. Tara Singh 'Aalam', Harjit Singh Chief Producer Tara Channel

A.S. Chandi, Kakaji, Miss Jini, Imroz, Amrita Pritam, A.S. Saund, Dr. T.S. Aalam

Mr. Sandhu, Dr. T.S. Aalam, Prof. G.S. Gill

Mrs. A.S. Saund, Dr. R. Kaur, Amrita's lover, Gurdeep Sahil, Imroz, Dr. T.S. Aalam

ਉਛੱਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ

(ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

ਉਛੱਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ

(ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

UCHHLADA SMUNDER
CRAZY OCEAN
(POEMS)

ਡਾ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ "ਆਲਮ"
Dr. Tara Singh "Aalam"

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :
ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ "ਆਲਮ"
Published by:
Amarjit Kaur "Aalam"

UCHHALDA SMUNDER
Crazy Ocean

© Dr. Tara Singh Aalam
D. Hom (Med) FBIH,
Board Certified Naturopath U.S.A.
6 Raynor Close Southall, Middlesex UBI IRN London U.K.
Phone : Clinic - 0044 181 893 5573
0208 893 5573
Resi. and Fax -0208 571 5454

First Published : June 2000

Publishered by : Amarjit Kaur "Aalam"

Auditing by : Raman Jot Singh "Aalam" — Aman Jot Singh "Aalam"

Typesetting & Printed by :

AIMS
5090, Main Bazar,
Pahar Ganj, New Delhi-110055
Phone : 3616930 Mobile : 98102 65047

Price   Rs. 85.00   £ 1.30   \$ 2.20

ਊਛਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ

© ਡਾ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਲਮ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ : ਜੂਨ 2000

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ "ਆਲਮ"

ਤਰਤੀਬ : ਰਮਨ ਜੋਤ ਸਿੰਘ "ਆਲਮ" — ਅਮਨ ਜੋੜ ਸਿੰਘ "ਆਲਮ"

ਟਾਈਪਸੈਟਰ ਅਤੇ ਛਾਪਕ :

ਏਮਸ

5090, ਮੇਨ ਬਾਜ਼ਾਰ,

ਪਹਾੜ ਗੰਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110055

ਫੋਨ : 3616930 ਮੋਬਾਇਲ : 98102 65047

ਮੁੱਲ : Rs. 85.00 £ 1.30 \$ 2.20

All rights reserved by the Dr. Tara Singh "Aalam"

ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ

ਸਾਹਿਲ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈ ਮੰਝਾਰ ਵੀ ਤੂੰ ਹੈ, ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਤੇਰੇ
ਦੀਦਾਰ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਉਛਾਲ ਆਇਆ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੇ ਉਛਾਲ ਨਾਲ
ਅਹਿਸਾਸ ਦੀਆਂ ਸਿਪੀਆਂ ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੇਤੀਆਂ ਹੀਰਿਆਂ ਨੇ,
ਕਦੇ ਪਤਾਲ ਵਲ ਝੁੱਕ ਕੇ, ਕਦੇ ਅਸਮਾਨਾਂ 'ਚ ਉਡੋਂ ਕੇ, ਹਵਾਵਾਂ 'ਚ ਤੈਰ
ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਪੁਕਾਰਿਆ ਹੈ, ਤੇਰੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਹਨ ਤੇਰੇ ਸਭ ਰੀਤ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਅਤੇ
ਤੇਰੇ ਸਭ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਵਿਸ਼ੇ-ਸੂਚੀ

ਆਲਮ ਦਾ ਆਲਮ ਤੇ ਆਤਮ	9
ਕੰਵਿਤਾ ਦੀ ਜੁਬਾਨ	11
ਦੈ ਸ਼ਬਦ	13
ਪੂਰਨਮਾਸੀ	15
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ	16
ਖਾਕ ਹੋਵਾਂ	18
ਤੇਰੇ ਸੁਪਨੇ	19
ਪਾਗਲ	20
ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਫਕੀਰ ਹੈ	21
ਮਹਿਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ	22
ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ	23
ਪੰਜਾਬੀਆ	25
ਪੰਜਾਬੀ	27
ਰੀਤ	29
ਰੀਤ	31
ਉਮਰ ਦਾ ਸਾਜ਼	32
ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਪੰਛੀ	33
ਚਾਨਣ ਦੇ ਆਸਕੋ	34
ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਸੂਚਕ	35
ਯਾਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ	37
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਥੈਰ	38
ਏਹੋ ਤੇਰਾ ਦਾਜ਼ ਨੀ ਧੀਏ	39
ਨਾ ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਅੰਬਰ ਆਪਣਾ	40
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਦੋਸਤਾ	41
ਕੰਡਿਆਲੇ ਪੱਥ	42
ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ	43
ਸਰਫ਼ਰੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ	45
ਤੇਰਾ ਹੀ ਸਿਰਨਾਵਾਂ	46
ਪਰਦੇਸੀ ਪਰੀਆਂ	47
ਤਾਗਿਆਂ ਦੀ ਜੰਝ	48
ਅੰਬਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ	50
ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ	51
ਪਿਆਰ-ਦੀਵਾਲੀ	52
ਸੱਚਾ ਹੋਸੀਏ ਸੱਚਾ ਰੋਈਏ	53
ਲਹੂ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ	54
ਟੱਖੜੀ	55
ਭੈਣ ਵਲੋਂ ਚਿੱਠੀ	56
ਲੌਗੀ	57

ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ	58
ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ	59
ਹਿਜਰ	61
ਢੇਰੀ ਰਖ ਦੀ	63
ਅਕਲ ਤੇ ਸੈਤਾਨ ਨੇ	64
ਚਾਨਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ	65
ਪੈਮਾਨੇ ਤੋੜ ਦੇ	66
ਉਹ ਵੀ ਆਏ ਹੋਣਗੇ	67
ਬਿਰਹਾ ਜੂਨੀ	68
ਉਡੀਕ	69
ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਮਿਲੇ	71
ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ - ਜਾਂ ਅਸੂਲ	72
ਲੱਭ ਰਿਹਾਂ ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ	74
ਸਾਗਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਦੇ ਨਾਮ	75
ਸੈ ਜਨਮਾਂ ਵਰਗੀ ਰਾਤ	77
ਤੇਰੇ ਦੋ ਕਿਨਾਰੇ	78
ਤੇਰੇ ਦੀਵਾਨੇ ਨੂੰ	79
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਰਾਤ ਦਿਨ	80
ਰਾਤ	81
ਇਕ ਕਬਰ	83
ਯਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਾਸਾ ਨਾ ਕਰ	85
ਬਿਰਹਾ	86
ਸੁੰਨ ਸਮਾਧ	87
ਮੇਤੀ ਤੂੰ ਵਰਸਾਇਆ ਕਰ	90
ਕਾਲੀ ਘਟਾ	91
ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ	92
ਸਾਗਰ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦੇ ਨਾਮ	94
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਜੰਗਲ	95
ਗਾਡੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ	96
ਸ਼ਬਨਮ	97
ਆਸਮਾਨੋਂ ਕੋ ਕਹੋ	98
ਆਪਨਾ ਨਿਸ਼ਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ	99
ਖੁਦਾ ਦੇਖਾ	100
ਪਿਆਰ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ	101
ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ	103
ਉਦਾਸ ਹੋਵਾਂਗਾ	104
LITTLE STAR	105
ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ	106
ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਹਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ?	107

'ਆਲਮ' ਦਾ ਆਲਮ ਤੇ ਆਤਮ

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਵਾਂਗ ਇਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਸਦਾ ਆਲਮ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ ਇਕ ਸੰਸਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਦੀ ਹੋਦ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਆਲਮ ਹੈ, ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਸੰਸਾਰ।

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰਦਾ ਵਿਚਰਦਾ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਦੀ ਤਲਾਸ ਵਿਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਖੁਲ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਅਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਤਲਾਸ ਭਟਕਣ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਇਹ ਬੇਚੈਨੀ ਹੈ। ਬੇਚੈਨੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਚੈਨੀ ਵਿਚ ਗਤੀਸੀਲਤਾ ਵਾਲੀ ਲਗਨ ਤੇ ਲਗਨਸੀਲਤਾ ਵਾਲੀ ਗਤੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਸਨੂੰ ਉਲੱਝਣ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਇਸਨੂੰ ਚੇਤਨ ਤੇ ਅਵਚੇਤਨ ਦੀ ਟੱਕਰ ਤੋਂ ਜਨਮੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਰਣਖੇਤਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਤਣਾਓ ਤੋਂ ਟਿਕਾਉ ਵੱਲ ਪਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਲਾ-ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸਨੂੰ ਆਤਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਆਖਦੇ ਹਨ।

'ਆਲਮ' ਬਾਹਰਲੇ ਆਲਮ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿਚ-ਵਿਚ ਜੂਝ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਆਲਮ' ਅੰਦਰਲੇ ਆਲਮ ਦੀ ਤਲਾਸ ਵਿਚ ਉਤਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਅਵਚੇਤਨ ਦੇ ਕੜ ਕਾਲ ਟਕਰਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ।

'ਆਲਮ' ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਵਾਂਗ ਹੈ - ਇਹ ਉਛੱਲਦਾ ਹੈ, ਸੂਕਦਾ ਹੈ ਕਦੇ ਨਿੱਕਾ ਤੇ ਕਦੇ ਵੱਡਾ ਉਛਾਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਉਛਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਰਹੱਸ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਾਸੂਮ ਬਾਲਕ ਵਾਂਗ। ਇਸੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਹਡਸਨ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਤਮ-ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੈ। ਉਹ ਆਤਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਯਤਨਸੀਲ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਅਨੁਭਵ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ। ਉਸ ਕੋਲ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਫੀ ਵਿਆਪਕ।

'ਆਲਮ' ਦੀ ਹਸਤੀ ਦਾ ਸੂਚਕ ਸਾਗਰ ਹੈ। ਸਾਗਰ ਬੇਕਿਨਾਰ ਹੈ, ਅਥਾਹ ਤੇ ਅਪਾਰ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਮ ਜਹੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਛੱਲਾਂ ਉਸਦੀ ਤੜਪ ਦਾ ਲਿਖਾਇਕ ਹਨ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਬਿੰਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

'ਆਲਮ' ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਸ ਕੌਦੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਿਤ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਉਤੇ ਕੋਇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਜਵਾਨ ਆਜੜੀ ਵਾਂਗ ਉਦੱਮਸ਼ੀਲ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਭੇਡਾਂ-ਬਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮਿਆਂਕਣ ਤੋਂ ਭਾਂਜ ਖਾ ਕੇ ਬੀਸਰੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁ ਸ਼ੇਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋ ਸਕੇ।

'ਆਲਮ' ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਚੱਕਰ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਚੇਤਨਾ ਵਿਚ ਕਲਾਦਾ, ਸਾਹਿਤ ਦਾ, ਕਵਿਤਾ ਦਾ, ਮਾਰਗ ਲੱਭਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਕਾਂਖਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਪਿੰਗਲ ਦੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦਰਸ਼ ਕਵੀ ਦੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ ਦੇ ਉਹ ਤੁਰਦਾ, ਭਜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਆਲਮ' ਦੀ ਬਿੰਬਾਵਲੀ ਅਲਾਮ ਇਕਬਾਲ ਦੀ ਰੁਬਾਈ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ :

ਜੁਲਮ-ਏ-ਬਹਿਰ ਮੇ ਖੇਕਰ ਸੰਭਲ ਜਾ,
ਤੜਪ ਜਾ ਪੇਚ ਖਾ ਖਾ ਕਰ ਬਦਲ ਜਾ,
ਨਹੀਂ ਸਾਹਿਲ ਤੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਮੇ ਐ ਮੈਜ਼,
ਉਡੱਰ ਕਰ ਜਿਸ ਤਰਫ ਚਾਹੇ ਨਿਕਲ ਜਾ।

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਈ ਧਰਾਤਲਾਂ 'ਤੇ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਕਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹਨ। ਉਹ ਤਲਾਸ਼ਦਾ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਹੈ। ਅੰਦਰਲੇ ਆਲਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਉਹ ਬਾਹਰਲੇ ਆਲਮ ਨੂੰ 'ਆਲਮ' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਫਰ ਹੈ ਆਲਮ ਤੋਂ ਬਰਾਸਤਾ 'ਆਲਮ' ਉਹਦੇ ਆਤਮ ਵੱਲ ਦਾ।

ਪ੍ਰੋ: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਅਦੀਬ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ

ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ : ਸਾਹਿਰ ਕਲਚਰਲ ਅਕੈਡਮੀ
ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ

ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਜੁਬਾਨ

ਕਵਿਤਾ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਭੁਦ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ, ਉਥੇ ਉਹਦੇ ਖਿਆਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 'ਉਛੱਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ' ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹੀ ਦਾ ਨਾਮ ਜੇ 'ਤੜਫਦਾ ਸਮੁੰਦਰ' ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜਿਆਦਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਾਂਗ ਇਨਸਾਨੀ ਤਨ ਮਨ 'ਚ ਉਠੋਂ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਕਵੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ 'ਚ ਉਸਦੀ ਤੜਫਟ ਛੁਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਜਵਾਰਭਾਟੇ ਵਾਂਗ ਜੇ ਉਹਦੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਛੱਲ ਕਦੇ ਸਰਫਰੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਤੱਕ ਉੱਚੀ ਉਛੱਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਪੂਰਾ ਮਰ ਜਾਵਾਂ ਵਰਗੀ ਤੂੰਘਾਈ 'ਚ ਵੀ ਤੁੱਬਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੂਫ਼ੀਆਂ ਵਾਂਗ ਮਨ ਨੂੰ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਮੰਨ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਲਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਸਮਾਉਣ ਦੀ ਮਾਸੂਮ ਹਸਰਤ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਫੜਾਂ ਦੇ ਜਾਦੂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਤਨ ਮਨ 'ਚ ਉਠੋਂ ਰਹੀ ਹਰ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਲਮ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਆਮ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਾਂਗ ਪਾਠਕ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦੀ ਸਗੋਂ ਉਹਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਦੀ ਬੋਲੀ 'ਚ ਸਰਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਤੂੰਘਾ ਅਰਥ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਰਚਨਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ, ਅਧਿਆਤਮ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੇਕ ਫਲਸ਼ਿਆਂ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕਲਮ ਵਿਚ ਵਿਦਰੋਹ ਹੈ, ਪਰ ਸਹਿਜ ਕਿਸਮ ਦਾ। ਉਹ ਸਵੈਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇ ਕੇ। ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਕਵੀ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਇਨਸਾਨੀ ਜਜਬੇ ਉਹਨੂੰ 'ਦਾਜ਼' ਵਰਗੀਆਂ ਲਾਹਨਤਾਂ ਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ 'ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਸਾਲੀਆਂ' ਵਰਗੀ ਅੰਤਰ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੀ ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਬੋਧ ਹੈ। ਆਲਮ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਾਲੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਣਖ ਹੋ ਤੇ ਉਹ ਅੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਰਹੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ, ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਰੁਲ ਰਹੇ ਸਾਡੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ ਵਰਗੀ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਚੇਤ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕੋਮਲ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਆਲਮ ਸੀਤਾ ਤੇ ਲਵ-ਕੁਸ਼ ਲਈ ਬੇਕਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ ਜਿਹੇ ਉਦਾਸ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ। ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਸੱਚ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਉਹਦੀ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਅਵੱਸਥਾ ਨੂੰ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨੇ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਸਾਗਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ' ਲਿਖ ਕੇ

ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤ 'ਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਉਹਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਠਕ ਆਲਮ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵਹਿੰਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਹੈ। ਆਲਮ ਨੇ ਕੁੱਜੇ 'ਚ ਸਮੁੰਦਰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵੀਨਾ ਵਰਮਾ 'ਲੰਡਨ'

ਦੋ ਸ਼ਬਦ

ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਬਖਸ਼ੀ ਦਾਤ ਵਿਚੋਂ 'ਤ੍ਰਿਹਾਇਆ ਸਮੁੰਦਰ' ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1990 ਵਿਚੋਂ, ਦੂਜੀ ਵਾਰ 2000 ਵਿਚੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਏਹ ਕਿਤਾਬ ਦੋ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ 'ਉਛੱਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ' 2000 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਖਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਵਿ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸਿਆਸੀ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵੀ ਹਨ।

'ਉਛੱਲਦੇ ਸਮੁੰਦਰ' ਦਾ ਮੁੱਖਬੰਦ ਪ੍ਰੇ: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਚੀਮਾ' ਮੀਤ ਪ੍ਰਾਨ (ਸਾਹਿਰ ਕਲਚਰ ਅਕਾਡਮੀ) ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਇਰਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਵੀਨਾ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕੁਝ ਸਫੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ 'ਚੋ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਅਦੀਬਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਕਲਾਤਮਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਹੈਸਲਾ ਵੀ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕੁਝ ਸਲਾਵਾਂ ਵੀ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਰੱਬ ਕਰੋ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰੂਹਾਨੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਸੀਨ ਪਲਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਸ਼ੀਅਤਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਗੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਰਾਹੀਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੈਂ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤ ਉਸਦੀ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰ ਝੁਕਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਹਰ ਯੁਗ ਹਰ ਪਲ ਸਵਾਸ ਸਵਾਸ ਰੋਮ ਰੋਮ ਉਸਦੇ ਰੀਤ ਗਾਵਾਂ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੌਦ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ, ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ, ਭਾਈ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਘੜਿਆਲ, ਡਾ: ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਡਾ: ਹਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ

ਸੰਧੂ, ਮੇਹਨ ਸਿੰਘ ਜੁਟਲੇ, ਰਾਜ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਬੇਬੀ) ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਬਲਾਵਾਦਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ, ਭੈਣਜੀ ਸਿਦਰਪਾਲ ਲੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ''ਭਿੰਦੀ'' ਮਸ਼ਹੂਰ ਰੀਤਕਾਰ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਯੋਗੀ, ਬੜੇ ਪਿਆਰੇ ਨਿੱਘੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ''ਭੰਵਰਾ'' ਹਰ ਵਕਤ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਚੂ, ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਅਚਾਰੀਆ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਠਾੜੂ, ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਕਥਾਕਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਬਰਮਿੰਗਾਮ ਤੋਂ ਉਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸੀਹਰਾ।

ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਸਾਥਣ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਆਲਮ ਜਿਸਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਰੱਬ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ-ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਾਗਰ ਦੇਵੇ; ਈਰਖਾ ਦਵੈਤ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਭ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਬ ਬਚਾਈ ਰਖੇ ਸਦਾ ਮੇਹਰ ਕਰੇ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤ੍ਰਿਹਾਇਆ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਪਰਚਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਸਾਹਿਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਸਿਸਟੇਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਤ੍ਰਿਹਾਇਆ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗਜ਼ਲ ''ਕੈਣ ਚੁਰਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਈਮਾਨ ਮੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ'' ਨੂੰ ''ਦੂਰ ਕਿਨਾਰਾ'' ਫਿਲਮ ਦਾ ਟਾਇਟਲ ਸੈਗ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਲ, ਡਾ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸੀਹਰਾ, ਮਨਵੀਤ ਕੌਰ 'ਜਿੰਨੀ', ਸਿੰਪੀ ਤੇ ਮਿੰਨੀ ਰੋਮੀ ਨੇ (ਗੁਨ੍ਹੀ) ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾਇਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ''ਉਛੱਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ'' ਅਤੇ ''ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਅਸਮਾਨ'' ਨੂੰ ਸਪੈਸਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਏਵੇਂ ਹੀ ਪਿਆਰ ਭਰਪੂਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਹੇ।

ਡਾ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਲਮ

ਪੁਰਨਮਾਸੀ

ਜਿੰਦਗੀ ਬਣੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਰੈਜ਼ ਪੁਰਨਮਾਸੀ ਹੋਵੇ।
 ਰੈਜ਼ ਉਛੱਲੇ ਸਾਗਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾ ਕਦੇ ਨਿਰਾਸੀ ਹੋਵੇ।
 ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਅੰਦਰ ਰੈਜ਼ ਨੱਚੇ ਤੇ ਗਾਵੇ ਵੀ
 ਪਰ ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਮਸ਼ਾਨ ਜਿਹੀ ਉਦਾਸੀ ਹੋਵੇ।

ਆਪਣੇ ਅਚੇਤ ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਧਿਆਨ-ਭਿਪੂਤ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ
 ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕੇ ਸੰਗਲੀ ਮਨ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੋਵੇ।
 ਮੱਛੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਮਾਰੂਬਲ ਦੀ ਧਿਆਸ ਜਿਵੇਂ
 ਜਿੰਦਗੀ ਤੇਰੇ ਦੀਦ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਿਆਸੀ ਹੋਵੇ।

ਮੇਤੀ, ਮਾਣਕ, ਗ੍ਰੌਹਿ, ਮੰਡਲ, ਜੰਤਰ, ਮੰਤਰ ਅਤੇ ਰੇਖਾਵਾਂ
 ਤੇਰਾ ਧਿਆਰ ਤੇਰੀ ਪੂਜਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੇਰੀ ਰਾਸ਼ੀ ਹੋਵੇ।
 ਆਲਮ ਦੇ ਹਰ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਢੂਰ ਪਰੇ ਕਦੇ ਨਾ ਭਰੇ
 ਦੇਹ ਅਤੇ ਜਾਨ ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਦਾਸੀ ਹੋਵੇ।

ਥਾਂ

ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ

ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ, ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ, ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ।
ਮਸਿਆ ਦੀ ਰਤ ਜਿਵੇਂ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋ।

ਈਦ ਵਾਲਾ ਚੰਦ ਜਿਵੇਂ ਵੇਖਦਾ ਜਹਾਨ।
ਅੱਧੀ ਰਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਆਜਾਨ।
ਅੱਲਾ ਹੂ ਅੱਲਾ ਹੂ ਅੱਲਾ ਹੂ।
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ.....

ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਿਵੇਂ ਬਾਣੀ ਕੋਈ ਉਚਾਰੇ।
ਉਚੇ ਸੁੱਚੇ ਰਾਗ ਜਾਣ ਮੈਲੇ ਮਨ ਧੋ।
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ.....

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਰਾਧਾ ਯਾਦ ਆਏ।
ਜਿਵੇਂ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧੀਮਾ ਧੀਮਾ ਗਾਏ।
ਕਿਸੇ ਪੀਰ ਦੀ ਸਮਾਧੇ, ਜਿਵੇਂ ਦੀਵਾ ਕਰੇ ਲੋ।
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ.....

ਮਿਨੀ ਮਿਨੀ ਕਣੀ ਕੱਚੇ ਕੋਠਿਆਂ 'ਚ ਰਚੇ।
ਜਿਵੇਂ ਮੀਹ ਵਿੱਚ ਖੇਡਣ ਨਨ੍ਹੇ ਮੁਨ੍ਹੇ ਬੱਚੇ।
ਸਿਲ੍ਹੀ ਸਿਲ੍ਹੀ ਪੌਣ, ਜਾਵੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤਾਂਈ ਛੋਹ।
ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ.....

ਖੰਡ ਖੀਰ ਰਲੇ, ਧਰਤੀ ਅੰਬਰ ਜਿਉ ਮਿਲੇ।
 ਕੋਈ ਪਿੰਡੇ ਵਿੱਚ ਢੱਲੇ ਜਿਓ ਬੱਚਾ ਪੇਟ ਪਲੇ।
 ਜਦ ਧਿਆਨ ਧੁਨ ਹੋਵੇ, ਜਾਵੇ ਸਮਾਂ ਵੀ ਖਲੋ।
 ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ.....

ਜਿਵੇਂ ਸਾਹ ਚਲੇ ਪਿੰਡੇ, ਜਿਵੇਂ ਛੁੱਲ ਮਹਿਕ ਹੋਵੇ।
 ਚਿੱਤ ਇਕ ਮਿਕ ਹੋਵੇ ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਖੇਵੇ।
 ਮਹਾਂ ਕਾਮ, ਮਹਾਂ ਮਾਇਆ, ਮਹਾਂ ਸੁੱਚਾ ਮੋਹ।
 ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ.....

ਸਰਘੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਗਾਉਣ ਪੰਛੀ ਵਿਚਾਰੇ।
 ਜਿਵੇਂ ਆਲਮ ਕੋਈ ਸਾਰਾ ਇਸ਼ਕ 'ਚ ਹਾਰੇ।
 ਲੈਣ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਰਾਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਲਕੋ।
 ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੋ.....

ਅਖ

ਖਾਕ ਹੋਵਾਂ

ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਹੂਕ ਹੋਵਾਂ ਤੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਹੋਵਾਂ।
ਮਿਟ ਮਿਟ ਕੇ ਤੇਰੇ ਰਾਹੀਂ ਬੇਪਾਕ ਮੈਂ ਪਾਕ ਹੋਵਾਂ।

ਦਿਲ ਚੋ ਦਿਲ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਤੈਨੂੰ ਆਵਣਗੇ ਸੁਨੇਹੇ।
ਤੈਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੇਗੀ ਮੇਰੀ, ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਹੋਣ ਰੁਝੇਵੇ।
ਜਦ ਦਰਦ ਹੋਵੇ ਤੈਨੂੰ ਮੈਂ ਵੀ ਓਦੋਂ ਹਲਾਕ ਹੋਵਾਂ।
ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਹੂਕ.....।

ਵਰਗਦਾ ਉਹੀ ਝਨਾਂ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਨਾ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇ।
ਤੇਰੀ ਜੁਲੜ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਛਾਂ ਹੋਵੇ, ਸਾਹਾਂ 'ਚ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਹੋਵੇ।
ਤੇਰੇ ਨੈਣਾਂ 'ਚੋਂ ਜਾਮ ਛਲਕੇ, ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਹੀ ਪਿਆਕ ਹੋਵਾਂ।
ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਹੂਕ.....।

ਬਾਦਲ ਏਹ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ, ਰਹਿਣ ਏਵੇਂ ਛਾਏ।
ਰੋਮ ਰੋਮ ਸਵਾਸ ਸਵਾਸ ਤੇਰੀ ਹੀ ਯਾਦ ਆਏ।
ਛੱਡ ਕੇ ਮੈਂ ਆਲਮ ਸਾਰਾ ਤੇਰਾ ਹੀ ਚਾਕ ਹੋਵਾਂ।
ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਹੂਕ.....।

ਤੇਰੇ ਸੁਪਨੇ

ਸੈਵਾਂ ਤਾਂ ਸੁਪਨੇ ਤੇਰੇ, ਜਾਗਾਂ ਤਾਂ ਖਿਆਲ ਤੇਰਾ।
ਮੇਰੇ ਲਹੂ 'ਚ ਰਚ ਗਿਆ ਏ, ਨੂੰਗੀ ਜਲਾਲ ਤੇਰਾ।

ਰੋਮ ਰੋਮ ਬਲ ਰਹੀ ਏ ਇਕ ਆਸ ਤੇਰੇ ਵਸਲ ਦੀ,
ਮੇਰੇ ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਵੇਖ ਆਕੇ ਏਹੋ ਹੈ ਹਾਲ ਤੇਰਾ।

ਮੈਂ ਨੂਰ ਦਾ ਸੀ ਪਿਆਸਾ ਸਿਹਾਈ ਸੀ ਲੋੜ ਤੇਰੀ
ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕਿਆ ਏਹੋ ਸਵਾਲ ਤੇਰਾ।

ਬੇਗੁਖੀ ਨਾ ਢਾਈ ਸਹਿ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਮੈਥੋ,
ਮੈਂ ਹਰ ਇਕ ਕਹਿਰ ਸਜਣਾ ਕੀਤਾ ਇਕਬਾਲ ਤੇਰਾ।

ਆਲਮ ਹੋਇਆ ਤੇਰਾ, ਕੀ ਆਖਾਂ ਕੀ ਹੈ ਮੇਰਾ,
ਤਨ ਮਨ ਜਾਨ ਤੇਰੀ, ਸਭ ਧਨ ਮਾਲ ਤੇਰਾ।

ਅੰਕ

ਪਾਗਲ

ਤੈਨੂੰ ਜਾਲਿਮ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲ, ਕਹੇਗਾ ਏਹ ਜ਼ਮਾਨਾ।
ਰਾਹਾਂ 'ਚ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ, ਜੇ ਤੇਰਾ ਦੀਵਾਨਾ।

ਪਿਲਾ ਪਿਲਾ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲ ਪੁਣੇ ਦੀ ਹਦੇ ਟਪਾ ਦੇ
ਡੋਬ ਦੇਹ ਸਾਗਰ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪੈਮਾਨਾ।

ਇਸ਼ਕ ਮੇਰਾ ਬਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹੁਸਨ ਤੇਰਾ ਪਿਘਲਦਾ ਹੈ,
ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਕੌਣ ਸ਼ਮਾ ਕੌਣ ਪਰਵਾਨਾ।

ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਗ ਅੰਦਰ ਛੁੱਲ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਹਿਕ ਪਏ,
ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਮਹਿਕ ਦਾ ਫਿਰ ਲਹੂ 'ਚ ਉਤਰ ਜਾਣ।

ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਫਕੀਰ ਹੈ

ਦੁਨੀਆਂ ਏ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਹੈ ਸੋਰੋ-ਗੁਲ ਅਖੀਰ ਹੈ।
ਤੈਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਗਾ ਰਹੀ, ਫੇਰ ਵੀ ਮੇਰੀ ਜ਼ਮੀਰ ਹੈ।

ਗਲੇ 'ਚ ਸੁਰ ਹੈ ਤੇਰੀ ਪਿੰਡੇ 'ਚ ਮਹਿਕ ਤੇਰੀ,
ਏਹ ਨਜ਼ਰ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ, ਬਸ ਤੇਰੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।

ਕੋਈ ਬਣੇ ਮਜ਼ਨੂੰ, ਕੋਈ ਬਣੇ ਰਾਂਝਾ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਣੇ,
ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਕੇ ਸਭ ਨੇ, ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਫਕੀਰ ਹੈ।

ਜਿਸਨੇ ਵਾਅਦੇ ਨਿਭਾਏ, ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਭ ਰਖੀਆਂ,
ਉਹੀ ਆਲਮ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸਜਣਾ, ਉਹੀ ਅਮੀਰ ਹੈ।

ਮਹਿਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ (ਭੁਦਰਤੀ ਨੂਰ ਦੇ ਨਾਮ)

ਮਹਿਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ, ਨੂਰ ਤੇਰਾ ਰੂਪ, ਸ਼ੀਰੀਂ ਤੇਰੇ ਬੋਲ।
ਤਨ ਮਨ ਵਜਦੇ, ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਢੋਲ, ਜੋ ਵੀ ਆਵੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ।

ਸੁਬੂ ਤੇਰਾ ਰੰਗ, ਤਿੱਬੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼, ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਦਾ ਖਿਆਲ।
ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਨ, ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਰਸੇ, ਤੇਰੇ ਮੁਖ ਦਾ ਜਲਾਲ।
ਪੁੰਨਿਆਂ ਦੀ ਰਾਤ, ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਰ ਵਾਰ, ਕਰੇ ਸ਼ੋਰ ਖੋਲ ਖੋਲ।
ਮਹਿਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ, ...

ਕਦੇ ਵੇਖਾਂ, ਕਦੇ ਚੁੰਮਾਂ ਕਦੇ ਲਾਵਾਂ ਸੀਨੇ ਨਾਲ।
ਚੰਦ ਵਾਂਗ ਜਗਦੇ, ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਦਗਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਖਿਆਲ।
ਕੋਈ ਤਕੜੀ ਨਾ ਕੰਡਾ, ਜਿਹਦੇ ਨਾਲ ਸਕਾਂ, ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਸੱਚਾ ਤੋਲ।
ਮਹਿਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ, ...

ਪਿਆਰ ਦਾ ਏਹ ਝੱਲ, ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਇਕੱਲ, ਉਠੇ ਮਨ 'ਚੋਂ ਵੈਰਾਗ।
ਚੁੱਪ ਚੁੱਪ ਸੁੰਨ ਸੁੰਨ ਇਕੋ ਵਲ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇ, ਬੈਠਾ ਆਲਮ ਤਿਆਗ।
ਜਿੰਦਗੀ ਹੈ ਘੋਲ, ਐਵੇਂ ਨਾ ਤੂੰ ਡੋਲ੍ਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ, ਦਿਲ ਨਾ ਤੂੰ ਫੋਲ।
ਮਹਿਕ ਤੇਰਾ ਨਾਮ, ...

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ

ਜੱਗ ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਰਹੋ।
 ਤੇਰੀ ਮਹਿਕ ਹਰ ਥਾਂ ਰਹੋ।
 ਤੂੰ ਜਿਗਰ ਦਾ ਫੁੱਲ ਹੈ।
 ਸੂਰਜਾਂ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੈ।
 ਹੀਰਾ ਤੂੰ ਅਮੁੱਲ ਹੈ।
 ਤੂੰ ਹੀ ਸਾਡੀ ਕੁੱਲ ਹੈ।
 ਤਿਰੀ ਲੇ ਹਰ ਥਾਂ ਰਹੋ
 ਜੱਗ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਰਹੋ।
 ਮਾਰੋ ਤੂੰ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ।
 ਸੋਚੋ ਤੂੰ ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ।
 ਭੁਸ਼ੀਆਂ ਤੈਬੋਂ ਵਾਰੀਆਂ।
 ਲਾਵੇਂ ਸਾਗਰ ਤਾਰੀਆਂ।
 ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਤਿਰੇ ਆਸਮਾਂ ਰਹੋ।
 ਜੱਗ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਰਹੋ।
 ਤੇਰੀ ਮਹਿਕ ਹਰ ਥਾਂ ਰਹੋ।

ਤੂੰ ਖਾਬਾਂ ਦੀ ਤਾਬੀਰ ਹੈ।
 ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਹੈ।
 ਰਿਸ਼ਤਾ-ਏ ਜੰਜੀਰ ਹੈ।
 ਖਾਹਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਰੀਰ ਹੈ।
 ਸੁੱਖ ਦੀ ਤੈਨੂੰ ਛਾਂ ਰਹੋ।
 ਜੱਗ ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਰਹੋ।
 ਤੇਰੀ ਮਹਿਕ ਹਰ ਥਾਂ ਰਹੋ।

ਲਾਵਾਂ ਹਿੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ
 ਰੱਖਾਂ ਦਿਲ 'ਚ ਸੰਭਾਲ ਮੈਂ।
 ਤੂੰ ਫੁੱਲ ਹੈਂ ਤੇ ਡਾਲ ਮੈਂ।
 ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਹੀ ਖਿਆਲ ਮੈਂ।
 ਮੁੱਠੀ 'ਚ ਤੇਰੇ ਸਮਾਂ ਰਹੇ
 ਜੱਗ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਰਹੇ।
 ਤੇਰੀ ਮਹਿਕ ਹਰ ਥਾਂ ਰਹੇ।

ਸੁਣ ਲੈ ਗੱਲ ਗਿਆਨ ਦੀ
 ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਮਹਾਨ ਦੀ।
 ਰੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ ਦੀ
 ਅਸੀਸ ਤੈਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦੀ।
 ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਬਾਪੂ ਮਾਂ ਰਹੇ।
 ਜੱਗ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਰਹੇ।
 ਤੇਰੀ ਮਹਿਕ ਹਰ ਥਾਂ ਰਹੇ।

ਪੰਜਾਬੀਆ

ਵਾਹ ਓਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਵਾਹ ਓਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਤੇਰੀ ਸ਼ਾਨ ਨਿਆਰੀ ਐ।
 ਤੇਰੀ ਅਣਖ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਮੰਨਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਐ।
 ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਪੈਰ ਟਿਕਾਵੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਐਕੜ ਭਾਰੀ ਐ।
 ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਨੇ ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹੱਥ ਆਰੀ ਐ।
 ਖੰਭ ਆਪਣੇ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੀ ਲਾਉਣੀ ਤੂੰ ਉਡਾਰੀ ਐ।
 ਵਾਹ ਓਏ ਪੰਜਾਬੀਆ.....

ਮਿਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜੀਕਰ ਕੋਈ ਧਰਤੀ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ।
 ਕਿਵੇਂ ਸੁਣਾਵਾਂ ਮੈਂ ਓ ਯਾਰਾ ਤੇਰੀ ਅਜਬ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ।
 ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਭਗਤੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਰੱਥ ਨੇ ਤੈਥੋਂ ਵਾਰੀ ਐ।
 ਵਾਹ ਓਏ ਪੰਜਾਬੀਆ.....

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਨਾਂ ਰੁਸ਼ਨਾਈ ਜਾਹ।
 ਥਾਂ ਥਾਂ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਯਾਦ ਬਣਾਈ ਜਾਹ।
 ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਲਈ ਤੂੰ ਏ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰੀ ਐ।
 ਵਾਹ ਓਏ ਪੰਜਾਬੀਆ.....

ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਅੰਬਰ ਉਡਦਾ ਜਾਈ ਤੂੰ।
 ਤੇਰੇ ਕੋਲੇ ਜੋ ਵੀ ਆਵੇ ਉਸਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਈ ਤੂੰ।
 ਤੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਨੇ ਇਕੋ, ਨਰ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਾਰੀ ਐ।
 ਵਾਹ ਓਏ ਪੰਜਾਬੀਆ.....

ਹਰ ਇਕ ਬੋਲੀ ਹਰ ਇਕ ਬੰਦਾ ਤੈਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਹੈ।
 ਸਭ ਹੈ ਤੇਰੀ ਅੰਬਰ ਧਰਤੀ ਤੇਰਾ ਆਲਮ ਤਾਰਾ ਹੈ।
 ਹਰ ਸੈ ਉਤੇ ਹਰ ਦਿਲ ਉਤੇ ਕਰਨੀ ਤੂੰ ਸਰਦਾਰੀ ਐ।
 ਵਾਹ ਓਏ ਪੰਜਾਬੀਆ.....

ਪੰਜਾਬੀ

ਪਿਆਰ ਵੰਡਦੀ ਪਿਆਰੀ ਵੰਡਦੀ
 ਆਰ ਵੰਡਦੀ ਪਾਰ ਵੰਡਦੀ ਏਹ ਪੰਜਾਬੀ ਏਹ ਪੰਜਾਬੀ।
 ਸੂਲਾਂ ਉੱਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰਹੇ ਹਸਦੀ।
 ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਣੇ ਕੋਣੇ ਏਹ ਵਸਦੀ।
 ਬੁਰੇ ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰ ਨੱਸਦੀ।
 ਕੰਮ ਕਰ ਖਾਣ ਦੀ ਏ ਜਾਚ ਦਸਦੀ।
 ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਏਹ ਤਾਰ ਗੰਢਦੀ।
 ਪਿਆਰ ਵੰਡਦੀ.....

ਥਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਹੈ ਇਹ ਸੜ ਜਾਂਵਦੀ।
 ਕੱਚੇ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਹੈ ਇਹ ਤਰ ਜਾਂਵਦੀ।
 ਸੂਲੀ ਉੱਤੇ ਹੱਸ ਹੱਸ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਵਦੀ।
 ਹੱਸ ਹੱਸ ਯਾਰ ਲਈ ਮਰ ਜਾਂਵਦੀ।
 ਤੱਤਿਆਂ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਏ ਠਾਰ ਵੰਡਦੀ।
 ਪਿਆਰ ਵੰਡਦੀ.....

ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਜਾਵਾਂ ਏਹ ਨਾਲ ਜਾਂਵਦੀ।
 ਹੱਸ ਹੱਸ ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾਂਵਦੀ।
 ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਮਨਾ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਂਵਦੀ।
 ਜੋ ਕੋਈ ਆਵੇ ਉਹਨੂੰ ਗਲ ਲਾਂਵਦੀ।
 ਹਰ ਵੇਲੇ ਰਹਿੰਦੀ ਏ ਕਰਾਰ ਵੰਡਦੀ।
 ਪਿਆਰ ਵੰਡਦੀ.....

ਗੋਦੀ 'ਚ ਬਿਠਾਵੇ ਓਦੋਂ ਮਾਂ ਲਗਦੀ।
 ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਵੇ ਓਦੋਂ ਛਾਂ ਲਗਦੀ।
 ਜੀਣਾ ਏਹ ਸਿਖਾਵੇ ਓਦੋਂ ਰੱਬ ਲਗਦੀ।
 ਬੁੱਲਾਂ ਉਤੇ ਆਵੇ ਤਾਂ ਸਬੱਬ ਲਗਦੀ।
 ਆਲਮਾਂ ਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਵੰਡਦੀ।
 ਪਿਆਰ ਵੰਡਦੀ.....

ਗੀਤ

ਹਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ ਦਿਲ ਦੇ ਜਖਮੀਂ ਰੱਖ ਫ਼ਹੋ।
 ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਆਖੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਛੁੱਲ ਕਹੋ।
 ਜਿੰਦਗੀ ਕੋਲੋਂ ਬੱਕੀ ਹਾਰੀ, ਭੁੱਲੀ ਫਿਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਉਡਾਰੀ।
 ਸੁਰਤੀ ਮੱਖੇ ਕਿੱਲਾਂ ਲਾਕੇ, ਤਨਹਾਈ ਨੂੰ ਝੋਲੀ ਪਾ ਕੇ।
 ਮਹਿਕਾਂ ਦੇ ਉਸ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨੇ ਸੂਲਾਂ ਦੀ ਉਹ ਪੀੜ ਸਹੋ।
 ਹਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ.....

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੀ, ਠੰਢੇ ਹੋਕੇ ਆਹ ਨਾ ਭਰਦੀ।
 ਸੀਨਾ ਚੀਰ ਵਿਖਾਲੇ ਸਭ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੇ ਤਖਤ ਬਿਠਾਲੇ ਸਭ ਨੂੰ।
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗੇ ਬੋਲ ਓਸਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਹੋ।
 ਹਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ.....

ਦੁਖ ਵਿਛੋੜਾ ਪੀਂਦੀ ਖਾਂਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਵੇਖੇ ਹੈ ਮੁਸਕਾਂਦੀ।
 ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਦੀ ਜਾਂਦੀ, ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਪੈਰ ਟਿਕਾਂਦੀ।
 ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਨਦੀਆਂ ਪੁੱਛਣ ਕਿੰਜ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਵਹਿਣ ਵਹੋ।
 ਹਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ.....

ਤੱਤੀ ਉਸਨੂੰ ਵਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਢਾ ਨਾ ਲੱਗੋ।
 ਬਤੱਖ ਵਾਂਗੂੰ ਤਾਰੀ ਲਾਵੇ ਕੁੰਜਾਂ ਵਾਂਗ ਉਡਾਰੀ ਲਾਵੇ।
 ਧਰਤੀ ਅੰਬਰ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸਦਾ ਪਿਆਰਾ ਨਾਂ ਰਹੇ।
 ਹਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ.....

ਮੈਂ ਹਾਂ ਉਸਦਾ ਰਾਂਝਾ ਜੋਰੀ ਮੈਂ ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰੋਰੀ।
 ਗੋਰਖ ਟਿੱਲੇ ਕੰਨ ਪੜਵਾਕੇ, ਯਾਦ ਦੀ ਧੂੜੀ ਪਿੱਡੇ ਲਾਕੇ।
 ਮਨ ਦੇ ਟਿੱਬੇ ਆਲਮ ਬੈਠਾ, ਹੀਰ ਨੂੰ ਜਾਕੇ ਕੌਣ ਕਹੋ।
 ਹਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ.....

ਤ੍ਰਿਲੁਲੁ

ਗੀਤ

ਇਸ ਤੋਂ ਸੋਹਣੀ ਹੋਰ ਕੀ ਰਾਤ ਹੋਵੇਗੀ।
ਹੈਲੀ ਹੈਲੀ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨ ਰੂਪ, ਨਾ ਜਾਨ ਨਾ ਅਕਸ ਨਾ ਰੂਹ ਹੋਵੇਗੀ।
ਦੇਖ ਲਈ ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਫਿਰ ਭੀ ਬਾਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਸੂਰਜ ਜਦੋਂ ਸਾਹਾਂ 'ਚ ਢਲ ਜਾਏਗਾ।
ਰੈਸ਼ਨ ਓਦੋਂ ਹੀ ਏਹ ਕਾਇਨਾਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨੈਣ ਪਿਆਸੇ ਜਦੋਂ ਨੈਣਾਂ 'ਚ ਥੇ ਜਾਣਗੇ,
ਜਾਮ ਸੁਰਾਹੀ ਤੋਂ ਫਿਰ ਨਜਾਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਤੇਰੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਜਦੋਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ ਮੈਂ
ਰੋਮ ਰੋਮ ਮੇਰੇ ਆਬੇ ਹਯਾਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਮਰ ਦਾ ਸਾਜ਼

ਸਾਜ਼ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਦਾ, ਹਵਾ ਬਣ ਗਈ।
ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਤੇ ਆਲੂਣਾ, ਘਟਾ ਬਣ ਗਈ।

ਆਇਤ ਵਰਗੀ ਪਾਕ ਹੈ, ਹਰ ਸਤਰ ਓਸਦੀ
ਉਹ ਗੁਜ਼ਲ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਖੁਦਾ ਬਣ ਗਈ।

ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਪੰਛੀ

ਜਜ਼ਬਾਤ ਮੇਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬਾਕ ਹੋ ਗਏ।
ਸਭ ਬੋਲ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਏ।

ਅੰਬਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਮੇਹਰੇ ਨੇ ਹਉਮੈ ਦੇ
ਬਾਹਾਂ 'ਚ ਤੇਰੇ ਆ ਗਏ ਤੇ ਚਾਕ ਹੋ ਗਏ।

ਹੋਠਾਂ 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੀ ਤੇਰੇ ਜਾਂ ਰਬ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ
ਯੁਗਾਂ ਦੇ ਮੈਲੇ ਖਾਬ ਵੀ ਸਭ ਪਾਕ ਹੋ ਗਏ।

ਕਲੀਆ ਦਾ ਪੀ ਕੇ ਰਸ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਲੜਖੜਾ ਰਹੇ
ਚਰਚਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਉਹ ਪਿਆਕ ਹੋ ਗਏ।

ਸਾਖਾਂ ਸਿਆਹੀ ਬਣ ਗਈਆ ਤੇ ਕਲਮ ਡਾਲੀਆਂ
ਸਭ ਪੱਤੇ ਹਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਡਾਕ ਹੋ ਗਏ।

ਨੇਣਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ
ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਪੰਛੀ ਛੂੰਘੇ ਤੈਰਾਕ ਹੋ ਗਏ।

ਧੂਰ ਤੋਂ ਲਿਖੇ ਨੇ ਪੰਨੇ ਜੋ ਅਪਣੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ।
ਮਿਠੱਜੇ ਬੋਲਾਂ 'ਚ ਢਲ ਗਏ ਤੇ ਵਾਕ ਹੋ ਗਏ।

ਚਾਨਣ ਦੇ ਆਸ਼ਕੋ

ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਏਹ ਮਾਨਣਾ।
ਹਨੇਰ ਓਡਾ ਸੱਚ ਹੈ ਜੇਡਾ ਹੈ ਚਾਨਣਾ।

ਖੁਦ ਤੁਸੀਂ ਹਨੇਰ ਹੋ ਚਾਨਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰ
ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪ ਲਾਓ ਇਕ ਛਾਨਣਾ।

ਜਿਤੋਗੇ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਨਣ ਦੇ ਆਸ਼ਕੋ
ਹਰਿਕ ਪਰਤ ਨੇਰ ਦੀ ਜੇ ਚਾਹੋਗੇ ਜਾਨਣਾ।

ਹਉਮੈ ਲਾਲਚ ਸ਼ੋਹਰਤ ਦੀ ਭੁੱਖ ਘੱਟ ਕਰੋ
ਫਿਰ ਆਲਮ ਨੇ ਥੋਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪਛਾਨਣਾ।

ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਸੂਚਕ

ਤਾਰਿਆ ਵੇ ਤਾਰਿਆ ਧਰੂ ਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹਨੇਰਾ ਛਾ।
 ਚੰਦ ਸੁਰਜ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਗਏ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖਫ਼ਾ।
 ਟੁੱਟੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਤਰਸਣ ਰੰਢਾਂ ਰੰਢ ਲਈਏ ਕੋਈ ਪਾ।
 ਹੋਰ ਨਾ ਟੁੱਟੇ ਹੋਰ ਉਲੜੇ, ਕਰੀਏ ਰਲ ਦੁਆ।
 ਐਸੀ ਤਾਣੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤਣੀ ਏ, ਨਾ ਸਕੇ ਕੋਈ ਉਲੜਾ।
 ਤਾਰਿਆ ਵੇ ਤਾਰਿਆ.....

ਵਣਜ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਜੀਉਣ ਦੀ ਮਮਤਾ ਛੋ ਗਏ ਸਭ ਹਵਾ।
 ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੁਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹ।
 ਜੇ ਕੋਈ ਖੱਬਰ ਲਿਆਵੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਦੇਵਾਂ ਸਿਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾ,
 ਤਾਰਿਆ ਵੇ ਤਾਰਿਆ.....

ਕੋਈ ਭੈੜਾ ਏਸ ਧਰਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਗਿਆ ਹੈ ਲਾ।
 ਦਿਲ ਦਿਮਾਗਾ ਤੇ ਰੂਹ ਚੋਂ ਮੇਰੇ ਆਵੇ ਇਕ ਸਦਾ।
 ਬੇਕਸੂਰੇ ਰੋਜ਼ ਜੇ ਮਰਦੇ ਏਹਨੂੰ ਲੱਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਆ।
 ਤਾਰਿਆ ਵੇ ਤਾਰਿਆ.....

ਚਾਵਾਂ ਰੀਝਾਂ ਸਧਰਾਂ ਦਾ ਏਥੇ ਪਲ ਪਲ ਬਲੇ ਸਿਵਾ।
 ਲੋਭੀ ਨੇਤਾ ਦਰ ਦਰ ਫਿਰਦੇ ਲੈ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਚਾ।
 ਨਾਲ ਲਹੂ ਦੇ ਲੱਖ ਪੱਥ ਹੋ ਗਏ ਬਚੇ ਖੁਚੇ ਦਰਿਆ।
 ਤਾਰਿਆ ਵੇ ਤਾਰਿਆ.....

ਕਾਲੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਦਿਨ ਵੀ ਕਾਲੇ ਦਿਲ ਵੀ ਕਾਲੇ ਸਿਆਹ।
 ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਆਪੇ ਧਾਪੀ ਕੋਈ ਨਾ ਦਿਸਦਾ ਰਾਹ।
 ਆ ਜਾ ਹੁਣ ਤੁੰ ਛੇਤੀ ਆਕੇ ਆਪਣੀ ਲੋ ਖਿੰਡਾ।
 ਤਾਰਿਆ ਵੇ ਤਾਰਿਆ.....

ਪੂਜਾ ਖਾਨੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਬਣ ਗਏ ਦਿਲ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਢਾਹ।
 ਜੱਗ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਗ੍ਰੰਥ ਸੀ ਇਕੋ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਵੀ ਵੰਡ ਲਿਆ।
 ਛੁੱਲਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਮੱਥੇ ਲਿਖ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਪੱਥਰ ਲਏ ਉਠਾ।
 ਤਾਰਿਆ ਵੇ ਤਾਰਿਆ.....

ਵਿੱਚ ਭੰਵਰ ਦੇ ਬੇੜੀ ਡੋਲੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਤੌਲ ਗਵਾ।
 ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਤੇ ਆਲਮ ਤਾਰੇ ਦੇ ਗਏ ਸਭ ਦਰਗਾ।
 ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਸੂਚਕ ਤੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਦੱਸ ਜਾਹ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ।

ਛਾਲ੍ਹ

ਯਾਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ

ਯਾਦ ਬੜੀ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੀ।
ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ ਲਹੂ ਹੈ ਰੋਂਦੀ ਸੂਹੇ ਛੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਦੀ।

ਰੋ ਰੋ ਵੈਣ ਤਾਂ ਪਾਏ ਹੋਣੇ ਕੋਇਲਾਂ ਅਤੇ ਘੁੱਗੀਆ ਨੇ।
ਜਿੱਥੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਛੁੱਲ ਸੀ ਖਿੜਦੇ ਅੱਜ ਸੰਗੀਨਾਂ ਉਗੀਆਂ ਨੇ।
ਨਾ ਸੋਹਣੀ ਦਾ ਗੀਤ ਕੋਈ ਗਾਵੇ, ਨਾ ਕੋਈ ਗਲ ਚਨਾਬ ਦੀ।
ਯਾਦ ਬੜੀ ਹੀ.....

ਸਾਂਝ ਦੀ ਪੱਗੜੀ ਬਿੱਚ ਕੇ ਪਾੜੀ ਸੱਕੇ ਭੈਣਾਂ ਵੀਰਾਂ ਨੇ।
ਪਗੜੀ ਹੋਈ ਕਾਤਰ ਕਾਤਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਲੀਰਾਂ ਨੇ।
ਅਜੇ ਵੀ ਵੇਲਾ ਇਕ ਹੋ ਜਾਓ ਕਰ ਲਓ ਗੱਲ ਹਿਸਾਬ ਦੀ।
ਯਾਦ ਬੜੀ ਹੀ.....

ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਬੜਾ ਹੈ ਝੱਲ ਹੈ ਅਜੇ ਜਵਾਨੀ ਦਾ।
ਆਖਿਰ ਸੌਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈਣਾ ਬੇਲੋੜੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ।
ਫਸਲ ਏਹ ਮੁੜ ਕੇ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਅਣਮੁੱਲੇ ਸ਼ਬਾਬ ਦੀ।
ਯਾਦ ਬੜੀ ਹੀ.....

ਜੋਸ਼ ਵੀ ਰਖੋ ਹੋਸ਼ ਵੀ ਰਖੋ, ਗੱਲ ਢੂੰਘੀ ਕਰੋ ਵਿਚਾਰ ਦੀ।
ਪਿਆਰ ਏਕਤਾ ਅਕਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ, ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹਥਿਆਰ ਦੀ।
ਆਲਮ ਸਾਰਾ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰਬਾਬ ਦੀ।
ਯਾਦ ਬੜੀ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਰ

ਮੈਂ ਹੱਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਲਗ ਗਿਆ ਕੋਈ ਸਰਾਪ ਵੇ।
ਮੇਰੇ ਘਰ ਘਰ ਸਿਵੇ ਬਲ ਰਹੇ ਕੋਈ ਹੋਇਆ ਵੱਡਾ ਪਾਪ ਵੇ।

ਚੌਕ ਚੁਰਾਹੇ ਗਲੀਆਂ ਅੱਜ ਬਣ ਗਏ ਸਰਹੱਦ ਵੇ।
ਮਾਪ ਨਾ ਕੋਈ ਸਕਦਾ ਜੁਲਮ ਦੀ ਕੀ ਹੱਦ ਵੇ।
ਅੱਜ ਸੰਗੀਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਕੀ ਕੱਦ ਵੇ।
ਪੀਰ ਗੁਰੂ ਕੋਈ ਐਲੀਆ ਲਿਆਓ ਛੇਤੀ ਸੱਦ ਵੇ।
ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਤੇ ਆਕੇ ਕਰ ਦਏ ਅਮਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਪ ਵੇ।
ਮੈਂ ਹੱਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸੀ.....

ਇਕ ਗੋਲੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਕ ਰੁੱਸੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ।
ਹੈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਏਹ ਵੀ ਜਾਨ ਦੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਹ ਵੀ ਜਾਨ ਦੀ।
ਸੱਚ ਨਾ ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਹੈ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ।
ਸਭ ਗੁੱਸੇ ਗਿਲੇ ਭੁੱਲ ਕੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਓ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ।
ਆਓ ਰਲ ਕੇ ਮੋੜੀਏ ਏਨਾ, ਮੁੜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਆਪ ਵੇ।

ਛੁਲ੍ਹੇ

ਏਹੋ ਤੇਰਾ ਦਾਜ਼ ਨੀ ਧੀਏ (ਸਭ ਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ)

ਲੈ ਜਾਹ ਧੀਏ ਅਸੀਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਸਾਡੀ, ਜਾਹ ਸੁਖੀ ਤੇਰਾ ਸੰਸਾਰ ਬਣੇ।
ਸਾਡੀ ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਾ ਆਵੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਬਣੇ।

ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਧੀਏ ਯਾਦ ਨਾ ਰੱਖੀ, ਲਾਡਾਂ ਅਤੇ ਚਾਵਾਂ ਨੂੰ।
ਆਪਣੇ ਬਾਗ ਦੇ ਛੁੱਲ ਤੂੰ ਪਾਲੀ, ਭੁੱਲ ਕੇ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ।
ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਰਹਿਣ ਬਹਾਰਾਂ ਕੋਈ ਪਲ ਨਾ ਖਾਰ ਬਣੇ।
ਲੈ ਜਾਹ ਧੀਏ ਅਸੀਸ.....

ਹਰ ਪਲ ਮੰਨੀ ਹੁਕਮ ਪਤੀ ਦਾ ਉਹੋ ਤੇਰਾ ਤਾਜ ਨੀ ਧੀਏ।
ਨਾਮ ਦਾਨ ਤੇ ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣ ਏਹੋ ਤੇਰਾ ਦਾਜ਼ ਨੀ ਧੀਏ।
ਤੂੰ ਬਣ ਜਾਵੇਂ ਸਦਾ ਉਸਦੀ ਉਹ ਤੇਰਾ ਦਿਲਦਾਰ ਬਣੇ।
ਲੈ ਜਾਹ ਧੀਏ ਅਸੀਸ.....

ਲੈ ਜਾਹ ਧੀਏ ਮਮਤਾ ਮਿੱਠੀ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ।
ਸੇਚਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲੈ ਜਾਹ, ਬਾਪ ਦੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ।
ਸਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਦੀ ਦੌਲਤ ਲੈ ਜਾਹ, ਏਹੋ ਤੇਰਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣੇ।
ਲੈ ਜਾਹ ਧੀਏ ਅਸੀਸ.....

ਕੂੰਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜ ਚੱਲੀ ਤੂੰ ਚੱਲੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਕੁੜੇ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੰਮੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਲੀ, ਉਹ ਰੱਖ ਨਾ ਸਕੇ ਹਮੇਸ਼ ਕੁੜੇ।
ਜਿਥੇ ਜਾਵੇਂ ਆਲਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਥੇ ਤੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਬਣੇ।

ਨਾ ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਅੰਬਰ ਆਪਣਾ

(ਸਭ ਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ)

ਨਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕੁੰਜ ਨੀ ਮਾਏ ਨਾ ਮੈਂ ਛੁੱਲ ਕਲੀ।
ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੀ ਮਾਏ ਕਿਉਂ ਪਰਦੇਸ ਚਲੀ।

ਦਿੱਤਾ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅਨੂਠਾ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ।
ਸਦਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹੂਗਾ ਬਾਬਲ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ।
ਮੈਂ ਤੇ ਮਾਹੀ ਇਕ ਹੋ ਜਾਈਏ ਦਿਉ ਮੈਨੂੰ ਦੁਆਵਾਂ।
ਮਾਹੀ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਮਾਏ ਤੇਰੀ ਗੋਦ ਪਲੀ।

ਮਾਹੀ ਦੇ ਕੋਲ ਦੇਸ ਹੈ ਮੇਰਾ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਜਾਣਾ।
ਸੰਜੋਗਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਨੀ ਮਾਏ ਜੱਗ ਦਾ ਤਾਣਾ ਬਾਣਾ।
ਤੇਰੀ ਧੀ ਅੱਜ ਤੁਰ ਚੱਲੀ ਮੰਨ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਭਾਣਾ।
ਨਾ ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਅੰਬਰ ਆਪਣਾ ਐਸੀ ਮੈਂ ਬਦਲੀ।

ਮਾਹੀ ਦੇ ਦਿਲ ਜੇ ਮੈਂ ਭਾ ਜਾਂ, ਛੱਡ ਕੇ ਹਉਂ ਨਿਮਾਣੀ।
ਵਗਦੀ ਰੂਹ ਉਮਰ ਰੰਗਾ ਭਰ ਸੁਖਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ।
ਆਲਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ ਤਾਰੇ, ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਨਿਸ਼ਾਨੀ।
ਜੇ ਮਾਹੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵੱਸੇ, ਤਾਹੀਉਂ ਮੈਂ ਭਲੀ।

ਅਖੂਦ

ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਦੋਸਤਾ

ਕਿੱਦਾਂ ਦਿਖਾਵਾਂ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਦੋਸਤਾ।

ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕਾ ਜਾਪਦਾ ਸੰਸਾਰ ਦੋਸਤਾ।

ਹੱਸਦਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਜਜਬਾਤ ਮਹਿਕਦੇ,

ਮੁਸਕਾਨ ਤੇਰੀ ਜਾਵੇ ਸੀਨਾ ਠਾਰ ਦੋਸਤਾ।

ਇਹ ਰੰਜੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਿਕਵੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੇ ਜੋ ਮਿਲੇ,

ਇਹ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਉਪਹਾਰ ਦੋਸਤਾ।

ਹੱਸਦੇ ਹਸਾਉਂਦੇ ਖੇਡਦੇ ਬੀਜੇ ਸੀ ਛੁੱਲ ਜੋ,

ਕੀਕਣ ਬਦਲ ਕੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਖਾਰ ਦੋਸਤਾ।

ਗ੍ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਹਿਜਰ ਦਾ ਤੇ ਪੀੜ ਤੇਰੇ ਮੇਲ ਦੀ

ਕੀਤੀ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਦੋਸਤਾ।

ਕਿੰਨੇ ਅਜੀਬ ਲੋਕ ਨੇ ਸਿੱਕੇ ਖਰੀਦਦੇ,

ਤੇਰੇ ਗਰਾਂ 'ਚ ਵੇਚ ਕੇ ਇਤਥਾਰ ਦੋਸਤਾ।

ਆਲਮ ਦਾ ਤਾਗਾ ਤੂੰ ਹੈਂ ਤੇਰੀ ਲੋਹੈ ਹੋਰ ਹੀ

ਤਾਰੇ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਗਗਨ ਤੇ ਬੇਸ਼ਮਾਰ ਦੋਸਤਾ।

ਕੰਡਿਆਲੇ ਪੱਥ

ਦਿਲ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਲੁਕਾਏ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਾਹਵਾਂ ਤੋਂ।

ਦਿਲ ਹੈਰਾਨ ਹੈ ਬੜਾ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਸੁਣਕੇ ਹਵਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਛੁੱਲ ਮਿਲਣਗੇ ਤੇ ਕਲੀਆਂ ਵੀ ਦਸਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ,

ਖੂਨੀਖਾਰ ਮਿਲੇ ਕਲ੍ਹੇ ਜੋ ਉਦਾਸ ਰਾਹਵਾਂ ਤੋਂ।

ਕੀ ਆਸ ਕਰਾਂ ਕੀ ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ

ਅੱਗ ਹੀ ਅੱਗ ਮਿਲੀ ਮੈਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਛਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਡਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਹੁਣ ਡਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਦੇ ਮੈਨੂੰ ਬਲਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇਂ ਕਿੰਨਾ ਮਰਦੇਂ ਉਹਦੇ ਲਈ,

ਕੋਈ ਆਕੇ ਪੁੱਛੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਜੱਗਾ ਗੌਰ ਨਾਲ ਸੋਚਾਂ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ,

ਜੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਡਰ ਡਰ ਕੇ ਬੰਦਾ ਇਛਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਜੱਗਾ ਜੱਗਾ ਚੁੰਮ, ਲਵਾਂ ਕਰਾਂ ਲੱਖ ਵਾਰ ਸਜਦੇ,

ਲੰਘ ਗਿਆ ਇਕ ਵਾਰ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਜਿਥੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦੀ ਅੱਖ ਨਿਰਲੇਪ ਤਕਦੀ ਹੈ

ਬਾਹਰੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਨਿਗਾਹਵਾਂ ਤੋਂ।

ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਵੱਡਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ

ਲੈ ਕੇ ਮੁਫਤ ਜੰਨਤ ਅਸੀਮ ਪਾਕ ਮਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਸੁਣੋ ਲੋਕੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇੰਜ ਕਦੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ,

ਬੱਚ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਵਾਂ ਤੋਂ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਵਾ 'ਚ ਤੈਰਨਾ ਘੁੰਮਣਾ ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਸਿੱਖਣਾ ਕੀ ਲੈਣਾ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ।

ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ

ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ, ਸਾਵਾ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ ਹੈ।
ਯਾਦ ਮੇਰੀ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਉੱਤੇ ਤਾਂਘਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸੀਨਾ ਹੈ।

ਦਿਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਜਾਵੇ, ਭੂਰ ਜਹੀ ਜਦ ਪੈਂਦੀ ਹੈ
ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ, ਸ਼ਾਮ ਜਿਹੀ ਇਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
ਤੜਪ ਤੜਪ ਕੇ ਮਾਹੀ ਬਾਝੋਂ ਕਾਹਦਾ ਦੱਸੋ ਜੀਣਾ ਹੈ।
ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ.....

ਮੁੱਖੜਾ ਉਹਦਾ ਚਾਨਣ ਚਾਨਣ ਅੱਗ ਦੀ ਉਹ ਬੇਟੀ ਹੈ।
ਬੱਦਲ ਬਣਕੇ ਚੁੰਮ ਲਾਂ ਉਹਨੂੰ ਮੇਰੀ ਹੀਰ ਸਲੇਟੀ ਹੈ।
ਬਿਜਲੀ ਬਿਜਲੀ ਕਹਿੰਦੇ ਉਹਨੂੰ, ਮੇਰੀ ਉਹੋ ਹੁਸੀਨਾ ਹੈ।
ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ.....

ਬੱਦਲ ਗਰਜੇ ਬਿਜਲੀ ਲਿਸ਼ਕੇ ਪੈਂਦਾ ਮੀਂਹ ਛੜਾਕੇ ਦਾ।
ਧੁੱਪ ਦਾ ਇਕ ਟੁੱਕੜਾ ਮਗਰੋਂ ਪਾਵੇ ਵੱਟ ਕੜਾਕੇ ਦਾ।
ਰੋਮ ਰੋਮ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਆਖੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਹੈ।
ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ.....

ਕੋਇਲ ਗਾਵੇ ਮੇਰਨੀ ਨੱਚੇ, ਮੇਰ ਵੀ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਲੈ ਉਬਾਸੀ ਭੰਨ ਅੰਗੜਾਈ, ਆਨੰਦ ਜਿਹਾ ਇਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
ਮੌਸਮ ਦੇ ਏਹ ਸਾਗਰ ਅੰਦਰ ਨੀਦ ਦਾ ਇਕ ਸਫ਼ੀਨਾ ਹੈ।
ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ.....

ਤੀਆਂ ਭਰੀਆ ਪੀਘਾਂ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਮਨ ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਨੱਚ ਪਿਆ।
 ਬੋਲੀ ਪਾ ਪਾ ਨਿਕਲੇ ਅੰਦਰੋਂ ਦੱਬਿਆ ਘੁੱਟਿਆ ਸੱਚ ਪਿਆ।
 ਮੌਸਮ ਝੂਮੇ ਮਸਤੀ ਅੰਦਰ ਪੈਣ ਵਜਾਉਂਦੀ ਵੀਣਾ ਹੈ।
 ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ.....

ਧੋਤਾ ਧੋਤਾ ਅੰਬਰ ਜਾਪੇ ਲਿਸ਼ਕ ਰਹੀ ਹਰਿਆਲੀ ਹੈ।
 ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ ਰੰਗ ਰੰਗੀਲਾ ਇਸ ਦੀ ਰੀਤ ਨਿਰਾਲੀ ਹੈ।
 ਅੰਬਰੋਂ ਬਰਸੀ ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਜੋ ਮੋਤੀ ਅਤੇ ਨਰੀਨਾ ਹੈ।
 ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ.....

ਸਿਲ੍ਹੀਆ ਸਿਲ੍ਹੀਆ ਪੈਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਿਆਰ ਕੁਆਰਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ।
 ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਆਲਮ ਸਾਰਾ ਮਹਿਕਾਂ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਘੋਲ ਰਿਹਾ।
 ਸੁੱਚੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਮ ਬਾਝੋਂ ਤੜਪ ਰਹੀ ਇਕ ਮੀਨਾ ਹੈ
 ਦਿਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਐੜਾਂ ਮਾਰੀ.....

ਸਰਫਰੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ

ਨਾ ਇਹ ਲਾਬੂੰ ਹੀ ਬਣੇ ਨਾ ਅੱਗ ਭੜਕੇ ਕਦੇ
ਇਸਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੱਟਾ ਦੇ ਦਿਉ।

ਚਲਾਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਆਪੇ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਗੇ
ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਗੁਜੁਤੀ 'ਚ ਨੇਤਾ ਦੇ ਦਿਉ।

ਤੁਰਦੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਫਰੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ
ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਕੀ, ਉਹ ਜ਼ਮਾਨੇ ਬਦਲ ਦੇਂਦੇ ਨੇ।

ਮੈਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹਾਂ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪਾ।
ਮੇਰੇ ਦੋਸਤੇ ਮੇਰੇ ਰਹਿਬਰੇ ਮੈਂ ਤੇ ਭਟਕਣ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸਰਾਪਾ।

ਖੂਨ ਸੇ ਲਿਖੇਂਗੇ ਤੇਰੀ ਕਹਾਨੀ ਅਪਨੀ ਦਾਸਤਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।
ਚਲੇਂਗੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਤਾਂ ਹਸ਼ਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।

ਹਰ ਵੇਲੇ ਢੂੰਡਦਾ ਰਹਿਨਾ ਖਬਰੇ ਮੇਰਾ ਕੀ ਖੋ ਗਿਆ।
ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਏਹ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਹੋ ਗਿਆ।
ਮੈਂ ਵੀ ਵਿੱਕ ਜਾਵਾਂ ਤੇ ਆਲਮ ਸਾਰਾ ਵੇਚ ਕੇ
ਕਰਜ਼ਾ ਉਹਦਾ ਦੇ ਦਿਆਂ ਇਕ ਜਾਮ ਦੇ ਕੇ ਜੋ ਗਿਆ।

ਤੇਰਾ ਹੀ ਸਿਰਨਾਵਾਂ

ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ, ਜਾਪਦਾ ਰੁੱਖ ਹਾਂ ਭਾਵਾਂ
 ਤਪਦੇ ਥਲਾਂ, ਸੂਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਦਾਂ ਛਾਵਾਂ
     ਏਨ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇਰੇ ਵਲ ਨੂੰ
     ਸਾਰੇ ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਹੀ ਸਿਰਨਾਵਾਂ।
 ਮੇਰਾ ਕੱਦ ਨਾ ਵੇਖੋ ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਦਾ ਵੇਖੋ
     ਤਾਰਿਆਂ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪਰਛਾਵਾਂ।
     ਲੋਭ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਤੇ ਹਉਮੈ ਦਾ ਨੇਰਾ
     ਜੁਗਨੂੰ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿੰਜ ਟਿਮਟਿਮਾਵਾਂ।
 ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਗੀਤ ਖਾ ਗਿਆ ਏਹ ਨੇਰਾ
     ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਗੀਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਵਾਂ।
     ਆਲਮ 'ਚ ਪੈ ਗਿਆ ਨੇਰਾ ਕੁਝ ਨਾ ਦਿਸੇ
     ਚੰਗਾ ਹੈ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੀ ਬਾਲ ਜਾਵਾਂ।

ਪਰਦੇਸੀ ਪਰੀਆਂ

ਗੋਰੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਸੇਨੇ ਜਿਹੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ।
ਹੂਰਾਂ ਪਰੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ਲਗਣ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਸਕੀਆਂ ਸਾਲੀਆਂ।

ਕੁਝ ਨੇ ਗੋਰੀਆਂ ਧੁੱਪ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਨੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਦੁੱਧ ਜਿਹੀਆਂ।
ਕੁਝ ਨੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਾਨਣੀਆਂ ਟਿਊਬਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਜਗ ਰਹੀਆਂ।
ਨੀਲੀਆਂ ਨੀਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲੀਆਂ ਮਤਵਾਲੀਆਂ।
ਗੋਰੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ.....

ਚਿੱਟੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਮਿਸਰੀ ਵਾਂਗੂੰ ਕੂਜਾਂ ਮਿਸਰੀ ਭੁਰ ਭੁਰੀਆਂ
ਖੇਪੇ ਅਤੇ ਬਦਾਮ ਦੀਆਂ ਹਰੀਆਂ ਗਿਰੀਆਂ ਰਸ ਭਰੀਆਂ।
ਚੁੱਪ ਵੀ ਏਹ ਬਹਾਰਾਂ ਲਗਣ ਜਿਉਂ ਛੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਲੀਆਂ।
ਗੋਰੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ.....

ਕਈ ਨੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਮੌਮ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮ੍ਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਜਗਦੀਆਂ।
ਕੋਈ ਨੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਾਂਦੀ ਵਾਂਗੂੰ ਸੇਨੇ ਵਾਂਗੂੰ ਦਗਦੀਆਂ।
ਨਾ ਏਹ ਪਹਿਨਣ ਕਾਂਟੇ, ਕੋਕਾ, ਘੱਟ ਹੀ ਪਾਵਣ ਵਾਲੀਆਂ।
ਗੋਰੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ.....

ਤੁਰੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਏਹ ਤਾਂ ਹਾਸੇ ਜਾਵਣ ਫੂਲਦੀਆਂ।
ਅਰਧ ਨੰਗੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸਭ ਨਾਲ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲਦੀਆਂ।
ਚੰਨ ਚੋਦਮੀ ਮੂੰਹ ਦੇ ਉਤੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਦੀਆਂ ਲਾਲੀਆਂ।
ਗੋਰੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ.....

ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਦੇਖੋ ਬੋਤਲਾਂ ਕੱਚੇ ਕੱਚ ਦੀਆਂ।
ਦਾਰੂ ਭਰੀਆਂ ਆਲਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ ਫਿਰਦੀਆਂ ਨੱਚਦੀਆਂ।
ਵਿਸਕੀ ਬੀਅਰ ਮਾਸ ਤੇ ਵਾਈਨ, ਚਾਕਲੇਟਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲੀਆਂ।
ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਾਂ ਪਰੀਆਂ।

ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜੰਸ਼

ਉਹਦੇ ਮੁਖੜੇ 'ਤੇ ਸਿਹਰਾ ਦੇਖੋ ਇੰਜ ਸਜਦਾ।
 ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।
     ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜੰਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਚੰਦ ਆ ਗਿਆ।
     ਚਕਵੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਦੇਖੋ ਰੰਗ ਲਾ ਗਿਆ।
 ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਚ ਗੁੱਟ ਹੋਇਆ ਮੇਘ ਗਜਦਾ।
 ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।
     ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਜੂਰੀ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਹੋ ਗਏ।
     ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੇਖੋ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ।
 ਸਗਨਾਂ ਨਾ ਮੇਲ ਹੋਇਆ ਘਿਉ ਅੱਗ ਦਾ।
 ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।
     ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋ ਗਈ।
     ਬਾਪੂ ਦੀ ਵੀ ਦੇਖੋ ਸੁਧ ਬੁਧ ਖੋ ਗਈ।
 ਭਾਬੀ ਨਚਦੀ ਏ ਨਾਲੇ ਵੀਰਾ ਨੱਚਦਾ।
 ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।
     ਸਿਹਰਾ ਤੇ ਕਲਰੀ ਨੇ ਭੈਣਾਂ ਲਾਂਦੀਆਂ।
     ਭਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸੁਰਮੇ ਦੀ ਧਾਰੀ ਪਾਂਦੀਆਂ।
 ਸੂਟ ਪਾਇਆ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਰੰਗ ਰੰਗ ਦਾ।
 ਤਾਰਿਆ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।
     ਲੱਡੂਆਂ 'ਚ ਗੁੰਮ ਗਈਆਂ ਭੂਆ ਛੁਫ਼ੀਆਂ।
     ਤਾਇਆ ਚਾਚਾ ਬਾਪੂ ਅੱਜ ਪਾਉਣ ਜੱਫ਼ੀਆਂ।

ਮਾਮਾ ਮਾਸੜ ਛੁੱਢਾ ਫਿਰੇ ਵਿੱਚ ਵਜਦਾ।
 ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।
     ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਖੂਬ ਨੱਚਣਾ।
     ਭੰਗੜੇ 'ਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਖੋਰੂ ਪੱਟਣਾ।
 ਹਰ ਦਿਲ ਨੱਚੇ ਜਦੋਂ ਢੋਲ ਵਜਦਾ।
 ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।
     ਕਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵੇਖੋ ਅੱਜ ਯਾਰ ਆ ਗਏ।
     ਜੰਝ ਦਾ ਉਹ ਬਣਕੇ ਸਿੰਗਾਰ ਆ ਗਏ।
 ਖੁਸ਼ੀਆਂ 'ਚ ਭੁੱਲ ਗਏ ਨੇ ਰਾਹ ਪੱਥ ਦਾ।
 ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਿਆ ਹੈ ਮੱਥਾ ਸਭਦਾ।
 ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।

 ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੇ ਹੈ ਅੱਜ ਇਕ ਹੋਵਣਾ।
 ਆਲਮ ਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੇ ਰੀਤ ਗਾਵਣਾ।
     ਜੁੱਗ ਜੁੱਗ ਜੀਵੇ ਜੋੜਾ ਰਹੇ ਹੱਸਦਾ।
     ਤਾਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਦ ਲਗਦਾ।

ਅੰਬਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ (ਗੁਜ਼ਲ)

ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਗਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ।
ਤਾਰੇ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕਣਗੇ ਅੰਬਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ।

ਗੀਤ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕਣਗੇ ਗੁਜ਼ਲ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗੀ।
ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ, ਅੱਖਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ।

ਧਰਤੀ ਅੰਬਰ 'ਤੇ, ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਲਿਖ ਲਿਖ ਕੇ
ਕੋਈ ਲਿਖਾਰੀ ਕੋਈ ਸ਼ਾਇਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ।

ਆਦਿ ਤੋਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਜੋ, ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਦਾ
ਬੇਅਖਾਹ ਨਿਤ ਦਾ, ਸਫਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ।

ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਹਰਿਆਲੀ, ਨਾ ਹਵਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗੀ
ਨਾ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਪਾਣੀ, ਪੱਥਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ।

ਆਲਮ ਦੀ ਕੀ ਹੈ ਹਸਤੀ, ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕੇ ਨਾ,
ਬੰਦਸ਼ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗੀ, ਬਹਿਰ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ।

ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ

ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਹੈ ਬਾਹਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲਦਾ ਏਹ ਸੰਸਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਰਾਮ ਨੇ ਆਉਣਾ ਹੈ।
ਜਿੱਤਾਂ ਦਾ ਕਿਸ ਲਈ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣਾ ਹੈ।
ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਰੰਗਦਾਰ ਵਿਛਾਉਣਾ ਹੈ।
ਜੰਗ ਜਨਣੀ ਲਹੂ ਰੰਗੀ ਖੂੰਖਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਨ੍ਹੇਰਾ.....

ਏਹ ਦੀਵਾਲੀ ਰਾਵਣ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਹੈ।
ਏਹ ਦੀਵਾਲੀ ਰਾਮ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਹੈ।
ਗੱਲ ਗਿਆਨ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਿਆਨ ਦੀ ਹੈ।
ਸੀਤਾ ਤੇ ਲਵਕੁਸ਼ ਲਈ ਬੇਕਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਨ੍ਹੇਰਾ.....

ਇਸਨੇ ਲਹੂ ਪੀਣਾ ਹੈ ਮਾਸ ਵੀ ਖਾਣਾ ਹੈ।
ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ।
ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਏਨ੍ਹੇ ਪਾਪ ਕਮਾਣਾ ਹੈ।
ਗਜੇ ਤੇ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਨ੍ਹੇਰਾ.....

ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ, ਮਾਇਆ ਦਾ ਘੇਰਾ ਹੈ।
ਮੇਰਾ ਆਲਮ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਖੋ ਉਹ ਨਾ ਤੇਰਾ ਹੈ।
ਲੱਖਾਂ ਦੀਵੇ ਜਗਦੇ ਨੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਹੈ।
ਦਿਲ ਤੇ ਫੈਲਿਆ ਗੂੜਾ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।

ਪਿਆਰ-ਦੀਵਾਲੀ

ਏਹ ਰਾਤ ਵੀ ਉਸਦੀ ਹੈ, ਉਹਦਾ ਪਿਆਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਤੇਰੀ ਯਾਦ 'ਚ ਲੂੰ ਲੂੰ ਬਲਦੀ ਆਰਪਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।

ਏਹ ਬਲਦੇ ਖ੍ਰਿਹਾ ਦੀਵੇ, ਨੈਣ ਵੀ ਮੇਰੇ ਖੀਵੇ ਨਾ।
ਇਕ ਪਲ ਵੀ ਤੇਰੇ ਥਾਂਝੇ ਮੇਰੀ ਧੜਕਣ ਕੋਈ ਜੀਵੇ ਨਾ।
ਰੀਝਾਂ ਨੇ ਢੁੱਲ ਝੜੀਆਂ ਰੰਗੀਲੇ ਆਨਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਏਹ ਰਾਤ ਵੀ ਉਸਦੀ ਹੈ.....

ਦਿਨੇ ਸੁਫਨੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਸਲ ਦੇ ਬੰਬਾ ਦੇ।
ਮੇਰਾ ਹਿਜਰ ਵੀ ਉੱਡ ਉੱਡ ਜਾਵੇ ਯਾਦ ਦੇ ਖੰਭਾ ਤੇ।
ਦਿਲ ਸੁਰਲੀ ਬਣ ਕੇ ਉਡੇ ਕੈਹੀ ਰੰਗਦਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਏਹ ਰਾਤ ਵੀ ਉਸਦੀ ਹੈ.....

ਆਸਾਂ ਦੀ ਹਟੜੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੀ ਸਮ੍ਰਾਂ ਬਾਲੀ ਏ
ਦੀਦ ਤੇਰੇ ਲਈ ਆਲਮ, ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀ ਏ।
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।
ਇਕ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਨਾਨਕ ਜੀ, ਤੇਰਾ ਦੀਦਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਹੈ।

ਸੱਚਾ ਹੱਸੀਏ ਸੱਚਾ ਰੋਈਏ

ਆਉ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਛੁੱਲ ਬੋਈਏ।
ਮਹਿਕਾਂ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਈਏ।

ਇਸਦੇ ਖਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖੀਏ।
ਇਸਦੇ ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲਿਖੀਏ।
ਅਕਲਾਂ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਬੋਈਏ।
ਆਉ ਵਿਦਿਆ ਦੇ.....

ਸਭ ਛੁੱਲਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਖਿੰਡਾਈਏ।
ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਮਿਲਾਈਏ।
ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਗੁਣ ਹੋਈਏ।
ਆਉ ਵਿਦਿਆ ਦੇ.....

ਰਲ ਛੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਾਈਏ।
ਰੰਗ ਮਹਿਕ ਨਾ ਐਵੇਂ ਗਵਾਈਏ।
ਤਨ ਮਨ ਰੰਗ ਮਹਿਕ ਵਿੱਚ ਧੋਈਏ।
ਆਉ ਵਿਦਿਆ ਦੇ.....

ਆਉ ਮਹਿਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰੀਏ।
ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਾ ਡਰੀਏ।
ਸੱਚਾ ਹੱਸੀਏ ਸੱਚਾ ਰੋਈਏ।
ਆਉ ਵਿਦਿਆ ਦੇ.....

ਰੰਗ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਭੇਦ ਮਿਟਾਈਏ।
ਆਲਮ ਰੀਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਗਾਈਏ।
ਸੁਣ ਸੁਣ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਉਚੇ ਹੋਈਏ।
ਆਉ ਵਿਦਿਆ ਦੇ.....

ਲਹੂ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ (1993 ਨੂੰ)

ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਾਂ, ਏਹ ਸਾਲ ਲਹੂ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਏ।
ਪਲ ਪਲ ਜਿਸਦਾ ਜਾਲਮ ਲੋਕਾਂ, ਸੂਲੀ ਉਤੇ ਟੰਗਿਆ ਏ।

ਰੋਮ ਰੋਮ ਅੱਜ ਮਹਿਕਾਂ ਦਾ, ਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਪਰੋਇਆ ਏ।
ਸਿਵਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੁਨੀ ਜਿੰਦਗੀ ਕੇਹਾ ਮਾਤਮ ਹੋਇਆ ਏ।
ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਧਰਮਾਂ ਕਰਮਾਂ ਰੰਗਾਂ ਨਸਲਾਂ ਡੰਗਿਆ ਏ।
ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਕਿਸ ਨੂੰ.....

ਆਜ਼ਾਦੀ ਮੰਗਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਮਰਦੇ, ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ।
ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਪਣੇ ਨੈਣ ਵਿਛਾਵਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਨੇ ਰਾਹਵਾਂ 'ਤੇ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਾ ਸੂਲੀ ਟੰਗ ਕੇ, ਹੱਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੰਗਿਆ ਏ।
ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਕਿਸ ਨੂੰ.....

ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮੱਥੇ ਵਿੱਚ, ਇਕ ਦਰਦ ਅਵਲਾ ਛਿੜਿਆ ਏ।
ਹਉਮੈ ਜਲਨ 'ਤੇ ਲਾਲਚ ਦਾ, ਨਾਗ ਏਸ ਨੂੰ ਲੜਿਆ ਏ।
ਆਲਮ ਹੁਣ ਅਖਲਾਕ ਨਾ ਕੋਈ, ਕੰਮ ਗਹਾਂ ਈ ਲੰਘਿਆ ਏ।
ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਕਿਸ ਨੂੰ.....

ਰੱਖੜੀ

ਰਾਖੀ ਕਰੂ ਏਹ ਰੱਖੜੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਵੀਰਾ ਜਾਵੇ।
ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਭਾਈ ਇਕ ਪਲ ਨਾ ਭੁਲਾਵੇ।

ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਬੰਨਾ ਰੱਖੜੀ, ਦੁਆਵਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਮੇਰਾ।
ਭਾਈ ਦੂਜ ਦੀ ਪੁੰਨਿਆ ਇਕੋ ਤਿਉਹਾਰ ਮੇਰਾ।
ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਦੇ ਦਿਨ ਮਸਾਂ ਏਹ ਆਵੇ।

ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਪਾਕੇ ਭੇਜਾਂ ਹੋਵਾਂ ਜੇ ਪਰਦੇਸੀ।
ਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾਂ ਲਿਖਿਆ ਮੇਰੇ ਲੇਖੀ।
ਤੈਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਰੱਖਾ ਤੈਨੂੰ ਰੱਬ ਯਾਦ ਆਵੇ।

ਮਾਮਾ ਮਾਮਾ ਕਰਦੇ ਬੱਚੇ, ਮੇਰੇ ਕਦੇ ਨਾ ਥਕਦੇ।
ਦੀਦੇ ਮੇਰੇ ਰਾਹ ਤੇਰਾ ਹਰ ਘੜੀ ਨੇ ਤਕਦੇ।
ਜਦ ਵੀ ਕੁੰਡਾ ਖੜਕੇ, ਤੇਰਾ ਹੀ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਵੇ।

ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸੱਚਾ ਜੱਗ ਤੋਂ ਹੈ ਨਿਆਰਾ।
ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਬਾਝੋਂ ਏਹ ਆਲਮ ਹੈ ਨਿਕਾਰਾ।
ਜਿਸਦੀ ਭੈਣ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹਨੂੰ ਵੀਰਾ ਕੌਣ ਬੁਲਾਵੇ।

ਭੈਣ ਵੱਲੋਂ ਚਿੱਠੀ

ਹੈਝੂ ਦਿਲ ਦੇ ਮੈਂ ਕੀਹਨੂੰ ਜਾ ਦਿਖਾਵਾਂ।
ਪਰਦੇਸਾਂ 'ਚ ਬੈਠੀ ਅੱਸੀਆਂ ਮੈਂ ਪਾਵਾਂ।

ਮਾਂ ਪਿਉ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬੈਠੀ, ਮਾਹੀ ਹੈ ਸ਼ਰਾਬੀ।
ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲ ਦੱਸਾਂ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਖਰਾਬੀ।
ਏਥੇ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਆਦਮੀ ਹੈ ਟਾਵਾਂ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅੰਬਰ ਏਦਾਂ ਖਾਵੇ ਡਿਕ ਡੋਲੇ।
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਲ੍ਹ ਦਾ ਸੂਰਜ ਫਿਕਰਾਂ ਦੇ ਓਹਲੇ।
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਲ੍ਹ ਦਾ, ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਮੈਂ ਸਿਰਨਾਵਾਂ।

ਰੋਵਾਂ ਚੁੱਪ ਚੁੱਪ ਪਾਕੇ ਗਹਿਣੇ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ।
ਵਲਾਇਤ ਤੇ ਕਨੇਡਾ ਕਿੰਨੇ ਸੁਹਣੇ ਕਿੰਨੇ ਪਿਆਰੇ।
ਹੂਰਾਂ ਪਰੀਆਂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਤੈਨੂੰ ਕਿੰਜ ਮੈਂ ਸੁਣਾਵਾਂ।

ਕਹਿੰਦੇ ਆਏ ਪਰਦੇਸੀ, ਮੁੜਨਾ ਧਨ ਕਮਾਕੇ।
ਰੋਂਦੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਧਾਹਾਂ ਦੋਨੋਂ ਆਲਮ ਗਵਾਕੇ।
ਰੱਬਾ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਰੱਖੀ ਕਦੇ ਤੈਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲਾਵਾਂ।

ਲੋਰੀ

ਪੈਣ ਦਾ ਝੂਲਾ ਬਣਾਕੇ ਇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛਿੜਕਾ ਕੇ।
 ਚੰਦ ਦੀ ਢੋਹ ਲਗਾਕੇ ਚਾਨਣ ਹੇਠ ਵਿਛਾਕੇ।
 ਇਕ ਝੂਟਾ ਦੇ ਦੇ ਮਾਏ।

ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਚਾਦਰ ਓੜ ਦੇ ਮਾਏ ਕਰ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਸਾਏ।
 ਗੋਦ ਆਪਣੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਪਿਲਾ ਦੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਤ੍ਰਿਹਾਏ।
 ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਹੋਸ਼ ਨੂੰ ਥਪਥਪਾ ਕੇ।
 ਇਕ ਝੂਟਾ ਦੇ ਦੇ ਮਾਏ।

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਉੱਘੇ ਨੀਦੇ ਨਾ ਇਸਨੂੰ ਆਏ।
 ਤਾਰੇ ਉੱਘਣ ਅੰਬਰ ਉੱਘੇ ਸੂਰਜ ਵੀ ਉੱਘਾਂ ਲਾਏ।
 ਬੇਚੈਨ ਹੈ ਸਾਰਾ ਆਲਮ, ਰੱਖ ਲੈ ਗੱਲ ਨਾਲ ਲਾਕੇ।
 ਇਕ ਝੂਟਾ ਦੇ ਦੇ ਮਾਏ।

ਦੇਹ ਮਾਏ ਮੈਨੂੰ ਲੋਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਝੂਲੇ ਪਾ ਕੇ।
 ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੱਜ ਬਣਾਕੇ ਅੰਬਰ ਵਿਚ ਲਟਕਾ ਕੇ।

ਦੇਹ ਮਾਏ ਮੈਨੂੰ ਲੋਰੀ ਅਨਹਦ ਸਾਜ਼ ਬਜਾ ਕੇ।
 ਦੇਹ ਮਾਏ ਮੈਨੂੰ ਲੋਰੀ ਪੈਣ ਦਾ ਝੂਲਾ ਬਣਾ ਕੇ।

ਦੇਹ ਮਾਏ ਮੈਨੂੰ ਝੂਟਾ ਤੋੜਦੇ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੋ।
 ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ, ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਸਾਰਾ ਆਲਮ ਮੰਨੋ।

ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ

ਜੇ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ।

ਨ ਜੀ ਸਕੇ ਨਾ ਮਰ ਸਕੇ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ।

ਡੁੱਬ ਨਾ ਜਾਈਏ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਸੋਚਦੇ ਰਹੇ,

ਡੁੱਬ ਸਕੇ ਨਾ ਤਰ ਸਕੇ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ।

ਸੁਝਾ ਸਵੇਰੇ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਹੀ ਉਲੜੇ ਰਹੇ,

ਖੇਡਾਂ ਪਰ੍ਹੇ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ।

ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ ਪੀਂਦੇ ਰਹੇ ਜਾਮ ਭਰ ਭਰਕੇ,

ਕਾਸਾ ਏ ਜਿੰਦਗੀ ਨ ਭਰ ਸਕੇ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪੂੰਜੀ ਸਾਰੇ ਆਲਮ ਦੀ ਲੈਕੇ ਵੀ ਤੜਪਦੇ ਰਹੇ,

ਨ ਮੈਂ ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਸਿਮਰ ਸਕੇ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ।

ਤ੍ਰਾਣ

ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ

ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ ਤੇਰੀ ਕਦ ਕੁ ਬੁਝੂਗੀ ਪਿਆਸ ਨੀ।
 ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਲਹੂ ਪੀਵਣਾ, ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਖਾਣਾ ਮਾਸ ਨੀ।

ਚਰਖੜੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਲੋਕੀ, ਅੱਗਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾੜੇ ਲੋਕੀ।
 ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾੜੇ ਲੋਕੀ, ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਉਜਾੜੇ ਲੋਕੀ।
 ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਛੇੜ ਲੜਾਈ, ਧਰਮ ਦਾ ਕੀਤਾ ਨਾਸ ਨੀ।
 ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ.....

ਸ਼ਰੇਆਮ ਤੂੰ ਵਿੱਚ ਚੌਗਾਹੇ, ਕਈਆਂ ਦੇ ਤੂੰ ਸਿਰ ਨੇ ਲਾਹੇ।
 ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਦਿੱਤੇ ਫਾਹੇ, ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਤੂੰ ਕਈ ਨੇ ਢਾਹੇ।
 ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਤੂੰ ਅੱਜ ਤਕ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਆਇਆ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨੀ।
 ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ.....

ਲੋਭੀ ਲੂੰਬੜ ਪਾਲੇ ਤੇਰੇ, ਕਾਮੀ ਭੁੱਖੇ ਸ਼ੀਹ ਬਖੇਰੇ।
 ਭੇਖੀ ਸਾਧੂ ਚੇਰ ਲੁਟੇਰੇ, ਦੇਸ਼ ਪਾਇਆ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੇ।
 ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਨਾ ਕੋਈ ਤੇਰਾ, ਕੀ ਰੱਖੀਏ ਤੈਥੋਂ ਆਸ ਨੀ।
 ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ.....

ਸਿਆਸੀ ਰਾਖਸ਼ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰੀ, ਇਕੋ ਕੁਰਸੀ ਹੈ ਵੀਚਾਰੀ।
 ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਖੋਂਦੇ ਵਾਰੀ, ਦੇਸ਼ ਰਾਖੇ ਹੋਏ ਵਿਭਚਾਰੀ।
 ਜੇਕਰ ਹੋਜੇ ਰੱਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ, ਤੇਰੀ ਮਤ ਹੋਵੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੀ।
 ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ.....

ਆਲਮ ਇਕੋ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਸਭ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਭਾਈ ਪਿਆਰੇ।
 ਰਲ ਕੇ ਚਲੋ ਧਰਮ ਵੀ ਸਾਰੇ, ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਏਹ ਦੇਸ਼ ਪੁਕਾਰੇ।
 ਆਲਮ ਸਾਰਾ ਨੱਚੇ ਗਾਵੇ, ਨਾ ਰਹੇ ਕੋਈ ਉਦਾਸ ਨੀ।
 ਦਿੱਲੀਏ ਨੀ ਹੰਕਾਰੀਏ.....

三

ਹਿਜਰ

ਲੇਖਾਂ 'ਚ ਮੇਰੇ ਬੀਜ ਕੇ ਕੋਈ ਹਿਜਰ ਗਿਆ।

ਕਈ ਜ਼ਮਾਨੇ ਲੰਘ ਗਏ ਨਹੀਂ ਅਸਰ ਗਿਆ।

ਜਾਦੂ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਖਬਰੇ ਕੀ ਕਰ ਗਿਆ।

ਇਕ ਅਕਸ ਤੇਰੀ ਰੂਹ ਦਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਉਤਰ ਗਿਆ।

ਅੰਬਰ, ਹਵਾ, ਧਰਤ ਵਿਚ ਹੋ ਇਤਰ ਇਤਰ ਗਿਆ।

ਮੇਰੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਜਿਉਂ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਬਿਖਰ ਗਿਆ।

ਇਕ ਚੁੰਮਣ ਮੇਰੇ ਹਾਣ ਦਾ ਬੁਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਠਰ ਗਿਆ।

ਸਾਗਰ ਤੜਪ ਤੜਪ ਕੇ ਪਿਆਸਾ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ।

ਉਜੜੇ ਹੋਏ ਰੇਗਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕੌਣ ਵਰੂ ਗਿਆ।

ਏਹ ਕੌਣ ਹੈ ਫ਼ਕੀਰ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਿਮਰ ਗਿਆ।

ਉਹ ਹੋਕੇ ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਮਿਰੀ, ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਕਿਰ ਗਿਆ।

ਪਾਗਲ ਘਟਾ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਮੈਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਵਿਸਰ ਗਿਆ।

ਕਿਲਾ ਇਕ ਮਹਿਕ ਦਾ ਆਰ ਪਾਰ ਉਸਰ ਗਿਆ।

ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਦੀ ਤੂੰ ਹੈਂ ਕਿਧਰ ਗਿਆ।

ਜਦ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਰ ਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਿਫਰ ਗਿਆ।
ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਮਿਰਾ ਚਿੰਤਾ ਫ਼ਿਕਰ ਗਿਆ।

ਹਰ ਵਾਰ ਹੀ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਗਿਆ।
ਹਰ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਅਮਰ ਗਿਆ।

ਬਿਜਲੀਆਂ ਜਦ ਲਿਸ਼ਕੀਆਂ ਚਾਨਣ ਪਸਰ ਗਿਆ।
ਬਾਹਾਂ 'ਚ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨੂਰ ਦੇ, ਹੋ ਹੀ ਕਬਰ ਗਿਆ।

ਥਾਲ

ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਦੇ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ
ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਨ ਕਹੀ ਗੁਪੀ ਨਹੀਂ ਮਹ ਗੁਪੀ

ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ
ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਨੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ

ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ
ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਨੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ ਰੂੰ

ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ
ਗਲੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ ਰਾਡੀ

ਢੇਰੀ ਰਾਖ ਦੀ

ਆਕੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਮੈਂ ਕਿੰਜ ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਲਾਸ਼ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ ਮੈਂ ਕਿੱਦਾਂ ਉਠਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਤੂੰ ਪੁਕਾਰੇਂ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਆਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਰੋਜ਼ ਹੀ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟ ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਪਕੇ ਕਫ਼ਨ ਸਬਰ ਦਾ, ਮੈਂ ਆਪ ਆਪਣੀ ਲਾਸ਼ 'ਤੇ,

ਗਮ ਦੀ ਤੇ ਤੜਪ ਦੀ ਚਿਖਾ ਬਣਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਤੇਲ ਪਾਕੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ, ਮੁਰਦਾ ਜਿਸਮੇ ਜਾਨ 'ਤੇ,

ਨਾਲ ਸਜ਼ਰੀ ਪੀੜ ਦੇ ਮੈਂ ਅੱਗ ਲਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਬਲ ਬਲਕੇ ਹਿਜਰ ਦੇ ਵਿਚ ਰਾਤ ਸਾਰੀ ਦੋਸਤਾ,

ਮੈਂ ਇਕ ਢੇਰੀ ਰਾਖ ਦੀ ਹੋ ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਆਵਾਜ਼ ਤੇਰੀ ਸੁਣੇਗੀ ਜਾਂ ਰੂਹ ਮੇਰੀ

ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸੇ ਰਾਖ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠ ਆਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਛੁੱਲ ਬਣਕੇ ਜਾਂ ਤਾਰਾ ਬਣਕੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਆਲਮਾ

ਮਰਨ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਰੀਤ ਗਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ।

ਅਕਲ ਤੇ ਸੈਤਾਨ ਨੇ

ਸੋਚ ਕੇ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਜਦ ਪੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ।
ਆਖਿਰ ਇਹ ਇਕ ਦਿਨ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਜੇ ਹਰ ਘੜੀ, ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਸ਼ਰਾਬ।
ਰੋਡੇਗੀ ਇਹ ਜਿੰਦਰੀ ਪਾਣੀ ਬਣੀ ਸ਼ਰਾਬ।

ਐਵੇਂ ਤੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਪੀ ਰਿਹੈਂ, ਹਰ ਇੱਕ ਘੜੀ ਸ਼ਰਾਬ।
ਪੀ ਲੈ ਤੂੰ ਬੰਦੇ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਇਕੋ ਬੜੀ ਸ਼ਰਾਬ।

ਪਲ ਦੋ ਪਲ ਲੈ ਜਾਂਵਦੀ ਫਿਕਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਏਹ,
ਦਾਰੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਗ ਦਾ, ਨਹੀਂਓ ਬਣੀ ਸ਼ਰਾਬ।

ਸੱਚ ਸਾਰਾ ਉਗਲਦੀ ਤੇ ਨਿਗਲਦੀ ਹੈ ਸੋਚ,
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਯਾਰੋ ਗਜ਼ਬ ਦੀ ਸਿਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੀ ਸ਼ਰਾਬ।

ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਨਸੇ ਵਿਚ ਪੀਦਾ ਹੈ ਬੇਹਿਸਾਬ,
ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ ਸ਼ਰਾਬ।

ਕਿੰਨਾ ਖੁਮਾਰ ਸੱਚ ਦਾ ਨਾ ਜਾਣੇ ਕੋਈ ਆਦਮੀ,
ਕਿ ਅਕਲ ਤੇ ਸੈਤਾਨ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਜਣੀ ਸ਼ਰਾਬ।

ਸੂਫ਼ੀ ਨਾ ਕੋਈ ਦੇਖਿਆ ਮੈਂ ਆਲਮ ਸਾਰਾ ਟੋਲਿਆ,
ਇਹ ਜੁੱਗ ਜੁੱਗ ਜੁੱਗ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਘਣੀ ਸ਼ਰਾਬ।

ਚਾਨਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਖੜ ਛੇਤੀ ਪਾਇਆ ਕਰੋ।
ਦੇਰੀ ਦੇਰੀ ਨਾ ਦੇਰੀ ਲਾਇਆ ਕਰੋ।

ਖੁਲ੍ਹਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਲਿਖਕੇ ਜੱਕ ਜੱਕ ਕੇ
ਸੂਠਾ ਸੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਨਾ ਪੁਗਾਇਆ ਕਰੋ।

ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਨਿੱਘੇ ਨਿੱਘੇ ਬੋਲ ਬੋਲ ਕੇ
ਗਲੀ ਗਲੀ ਗੱਲ ਛੋਹ ਜਾਇਆ ਕਰੋ।

ਦੱਸੋ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲੇ ਕੱਲੇ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘਦੀ ਏ
ਦਿਲ ਨੂੰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਲਿਖ ਪਾਇਆ ਕਰੋ।

ਖਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਆਵੇਂ ਜਦ ਸਜਣਾ
ਬਹਿਕੇ ਕੌਲ ਮੁਸਕਾਇਆ ਕਰੋ।

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਚੁੱਪ ਚੁੱਪ ਚਾਨਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਗਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ 'ਚ ਫੈਲ ਜਾਇਆ ਕਰੋ।

ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਭਰ ਕੇ
ਜਾਮ ਮੇਰੇ ਹੋਠਾਂ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਕਰੋ।

ਗੈਰਾਂ ਨਾਲ ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲ ਬੋਲ ਕੇ
ਇੰਜ ਸਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਨਾ ਸਤਾਇਆ ਕਰੋ।

ਪੈਮਾਨੇ ਤੋੜ ਦੇ

ਮੈਂ ਹਾਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਦੇ
ਲਾਰੇ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇ।

ਤੂੰ ਜਾਮ ਸਾਰੇ ਤੋੜਦੇ, ਸਾਰੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੋੜ ਦੇ
ਪਾ ਕੇ ਤੂੰ ਰੂਪ ਸਾਗਰੋਂ ਬੇਹਿਸਾਬ ਦੇ ਦੇ।

ਨੈਣਾਂ 'ਚੋਂ ਅਪਣੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿਲਾਂਦਾ ਜਾਹ
ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਹਯਾ ਦੀ ਨਿਕਾਬ ਦੇ ਦੇ।

ਮੈਂ ਹੁਸਨ ਦੇ ਇਕ ਗੀਤ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਰਾਂਗਾ ਕੀ
ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਹੁਸਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੇ।

ਊਹ ਵੀ ਆਏ ਹੋਣਗੇ

ਲਾਸ਼ ਮੇਰੀ 'ਤੇ ਊਹ ਵੀ ਆਏ ਹੋਣਗੇ।

ਪਿਟ ਪਿਟ ਕੇ ਰੋਏ ਕੁਰਲਾਏ ਹੋਣਗੇ।

ਵਾਰਸਾਂ ਜਦ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ,

ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਘਬਰਾਏ ਹੋਣਗੇ।

ਲੋਕਾਂ ਜਦ ਮੇਰੀ ਚਿਖਾ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਚਿਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਲਈ ਆਏ ਹੋਣਗੇ।

ਚਿਖਾ ਨੂੰ ਜਦ ਅੱਗ ਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ,

ਫੜ ਫੜ ਕੇ ਸਜ਼ੂਨ ਤੋਂ ਬਚਾਏ ਹੋਣਗੇ।

ਰੋਂਦੇ ਤੜਪਦੇ ਊਹ ਘਰ ਨੂੰ ਆਏ ਹੋਣਗੇ।

ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਏ ਹੋਣਗੇ।

ਸੁਪਨੇ ਸਾਰੇ ਜਦ ਜਲਾਏ ਹੋਣਗੇ।

ਲਾਸ਼ ਬਣਕੇ ਦਿਨ ਬਿਤਾਏ ਹੋਣਗੇ।

ਆਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੰਗ ਮਹਿਕ ਸੀ,

ਛੁੱਲ ਸਾਰੇ ਟੁੱਟ ਕੇ ਮੁਰਸ਼ਾਏ ਹੋਣਗੇ।

ਬਿਰਹਾ ਜੂਨੀ

ਹਰ ਵਾਰੀ ਹਰ ਜਨਮ ਅਸੀਂ ਏਵੇਂ ਪਿਆਰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।
ਆਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਸਲ ਦੀਆਂ ਅਸੀਂ ਬਿਰਹਾ ਜੂਨੀ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਧੂੜ ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਰਹਾਂ ਦੀ
ਸਾਡੇ ਚੁੰਮਣ ਉਹਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਵਾਟ ਮੁਕਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਹਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਉਹੀਓ ਫਿਰਦੇ ਨੇ
ਹਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦਿਲ ਦਾ ਦਰਦ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਲਗਾ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਸਾਨੂੰ, ਮਰ ਗਏ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਮੁੱਕ ਗਏ ਹਾਂ।
ਜਦੋਂ ਲੋਕੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕਬਰ ਵਿਚੋਂ ਗਾ ਗਾ ਗੀਤ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਇਉਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿ ਕਿਥੋਂ ਆਂ
ਇਉਂ ਤੁਲਕ ਲਾਹ ਫੇਂਭਾਵ ਚਾਹੁੰ

ਇਉਂ ਤਿਲਸ ਚਸ ਛੇਤ ਨਿਆ
ਇਕੋ ਉਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ਹੁੰ

ਕਿ ਕਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਲਲ ਕੁ ਮਲਾਵ
ਇਕੋ ਤਿਲਾਵ ਹੈ ਜੋ ਕਿਆ ਲਾਹੁੰ

ਉਡੀਕ (ਗੁਜ਼ਲ)

ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਚੁਪ ਚਾਪ ਮੈਂ ਬਲਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।
ਉਡੀਕ ਤੇਰੀ ਹੀ ਹਸ਼ਰ ਤੀਕ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।

ਦੀਵੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਬਣਾਕੇ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਜਿਗਰ ਦਾ ਪਾਕੇ
ਗਹਾਂ 'ਚ ਤੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਸਵੇਰੇ ਮੈਂ ਧਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।

ਤੇਰੇ ਰੂਪ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਪਾਣੀ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਬਣਕੇ ਕਿਨਾਰਾ,
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਚੌਗੀ ਚੌਗੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਖਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।

(੪੩੭) ਫਲੀਂ

ਗਿੱਧਾ ਪਾਵੇ ਚੰਨ ਚਾਨਣੀ, ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਂਦੇ ਤਾਰੇ।
ਨੱਚ ਲੈ ਜਿੰਦੜੀਏ, ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਰਾਤ ਦੁਬਾਰੇ।

ਅਖ

ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਮਿਲੇ

ਹਿੰਦੂ ਮਿਲੇ, ਸਿੱਖ ਮਿਲੇ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਿਲੇ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਲਭਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਮਿਲੇ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਗਿਆ ਸਾਂ ਯਾਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੈਣ ਖੁਸ਼ੀਆਂ,
ਟੁੱਟੇ ਦਿਲ ਤੇ ਜਖਮੀ ਅਰਮਾਨ ਮਿਲੇ।

ਤੇਰਾ ਹਰਇਕ ਜੁਲਮ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ।
ਮੇਰੀ ਹਰਇਕ ਗਲ ਕਿਉਂ ਬਗਾਵਤ ਜਨੂੰਨ ਹੈ?

ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ — ਜਾਂ ਅਸੂਲ

ਅਸੂਲ ਜਨਮੇ ਹਨ, ਸ਼ਕ ਦੀ ਕੁਖ ਚੋਂ,
 ਸ਼ਕ ਜੰਮੀ ਹੈ,
 ਬਦਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਦੋਗਲੀ ਮਤਲਬੀ ਚਾਲ ਚੋਂ,
 ਬਦਨੀਤੀਆਂ ਉਗਲੀਆਂ ਨੇ, ਦਿਮਾਗ ਨੇ,
 ਅੇ ਮੇਰੇ ਮਨ
 ਜਦ ਵੀ ਕਦੇ ਅਸੂਲ ਘੜੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
 ਦਿਲ ਦੇ ਮਕਬਰੇ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ,
 ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਕੇ,
 ਪਿਆਰ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਚ ਠੋਕ ਠੋਕ ਕੇ
 ਆਪੇ ਘੜੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੇ ਕਿੱਲ,
 ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠਾਂ,
 ਅਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ,
 ਚੁਕਦੇ ਨੇ ਚਲਾਕੀਆਂ ਭਰੇ ਹੱਥ,
 ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਅਸੂਲ ਆਉਂਦੇ ਨੇ,
 ਉਥੋਂ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਡਰ ਨਿਕਲਦੇ ਨੇ।
 ਜਦੋਂ ਵਾਅਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਹੱਥ ਵਿਕਦੇ ਨੇ,
 ਫਿਰ ਦਿਲ ਤੇ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
 ਕੱਚੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਮਲਬੇ ਦਾ ਢੇਰ,
 ਫਿਰ ਸਦੀਆਂ ਤੀਕਰ,
 ਦਿਲ ਚੋਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ
 ਸਗੋਂ ਅਕਲ ਜੰਮਦੀ ਹੈ,
 ਤੇ ਅਕਲ ਜਦ ਵੀ ਜੰਮਦੀ ਹੈ

ਸੈਤਾਨ ਜਾਂ ਹੈਵਾਨ।
 ਫਿਰ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦੀ ਜੂਨ 'ਚ ਭਟਕਦਾ ਹੈ,
 ਅਕਲ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਦਿਲ ਲਈ ਬੜਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ,
 ਪਰ ਦਿਲ ਦੇ ਬਲਦੇ ਜ਼ਜ਼ਬਿਆਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰਾ ਲੈਕੇ
 ਕਲਪਣਾ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਮਾ,
 ਅਕਲ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵਧੀਆ ਮਸ਼ੀਨਾਂ
 ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਾਰਾਂ
 ਅਕਲ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ
 ਮਾਨਣਾ ਤਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ,
 ਅਕਲ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਸਮਾਉਂਦਾ
 ਪਰ ਦਿਲ ਅਕਲ ਨੂੰ ਆਪਦੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 ਐ ਮੇਰੇ ਮਨਾ,
 ਦਿਮਾਰੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਪਦਾਇਸ਼ ਹਨ,
 ਪਰ ਦਿਲ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ
 ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ
 ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ,
 ਕਿਉਂਕੇ ਮੁਹੱਬਤ ਨਹੀਂ ਜਨਮੀ ਕਿਸੇ ਅਸੂਲ ਚੋਂ。
 ਮੁਹੱਬਤ ਤਾਂ ਹੈ ਕੁਦਰਤੀ ਝਰਨਾ,
 ਮੁਹੱਬਤ ਤਾਂ ਹੈ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਰਸਾਤ
 ਆ ਮੇਰੇ ਮਨਾਂ,
 ਇਸ ਬਰਸਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹਾਈਏ।
 ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਧੋਈਏ ਸਭ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ।

ਲੱਭ ਰਿਹਾਂ ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ

ਮੈਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਲੱਭ ਰਿਹਾਂ ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ।
ਮੇਰੇ ਦੋਸਤੋਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਭਟਕਣ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸਰਾਪ।

ਮਨ ਮਕੜੀ ਮੇਰਾ ਇਛਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਬੁਣਦਾ ਰਿਹਾ।
ਤੇਰੇ ਥੋਲਾਂ ਨੂੰ ਖਲਾ ਚੌਂ ਕੰਨ ਲਾ ਲਾ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ।
ਬਿਹਾ 'ਚ ਭੋਗ ਰਿਹਾਂ ਮੈਂ ਵਸਲਾਂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜੋ ਪਾਪ।
ਮੈਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹਾਂ.....

ਰਾਖ ਜੜਬੇ ਹੋ ਗਏ, ਹਵਾਵਾਂ 'ਚ ਪਿਆਰ ਹੈ ਨਹੀਂ।
ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਸੋਜ ਹੈ ਨਹੀਂ ਗੀਤਾਂ 'ਚ ਖੁਮਾਰ ਹੈ ਨਹੀਂ।
ਹਸੇ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ ਮਾਰੂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਅਲਾਪ।
ਮੈਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹਾਂ.....

ਮੈਨੂੰ ਮੈਂ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਨਾ ਚੜ੍ਹੇ, ਮੰਤਰ ਸੁਣਾਵੇ ਕੋਈ।
ਮਨ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜੋ ਐਸਾ ਵੈਦ ਬੁਲਾਵੇ ਕੋਈ।
ਉਤਾਰੇ ਦੇਵੇ ਜੋ ਹਉਮੈਂ ਦਾ, ਆਲਮ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਤਾਪ।
ਮੈਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹਾਂ.....

ਸਾਗਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਦੇ ਨਾਮ

ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ 'ਚੋਂ ਉਠੀਆਂ ਛੱਲਾਂ,
 ਅੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈਆਂ।
 ਨਾ ਧਰਤੀ ਨਾ ਅੰਬਰ ਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਰਹੀ,
 ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ਕਰ ਗਈਆਂ।

ਇਕ ਪਲ ਦੀ ਮਿਲਣੀ ਯੁਗਾਂ ਵਰਗੀ।
 ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸੁੰਨ ਕਰਗੀ।
 ਸੁੰਨ ਮੁਨ ਸੋਚਾਂ, ਸਾਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ,
 ਰੋਮ ਰੋਮ ਮੇਰੇ ਖੁਮਾਰ ਕਰ ਗਈਆ।
 ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ 'ਚੋਂ ਉਠੀਆਂ ਛੱਲਾਂ.....

ਕੈਸਾ ਤੇਰਾ ਮੇਲ, ਕੈਸੀ ਹੈ ਜੁਦਾਈ,
 ਲਗੇ ਦੁਨੀਆਂ ਪਰਾਈ ਹੋਇਆ ਦਿਲ ਏ ਸ਼ੈਦਾਈ
 ਨਜ਼ਰਾਂ ਚੇ ਜੋ ਤੂੰ ਬਿਜਲੀਆਂ ਗਿਰਾਈਆਂ,
 ਪੜਕਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰ ਤਾਰ ਕਰ ਗਈਆਂ।
 ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ 'ਚੋਂ ਉਠੀਆਂ ਛੱਲਾਂ.....

ਕਿਤਾਬ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਆਪ ਕੋਈ ਖੋਲੋ।
 ਸਤਰ ਸਤਰ ਇਹਦੀ ਜੁਬਾਨ ਉਹਦੀ ਬੋਲੋ।
 ਕਿਤਾਬ ਉਸਨੇ ਖੋਲੀ ਸਤਰ ਸਤਰ ਬੋਲੀ,
 ਸਤਰਾਂ ਜੋ ਉਸਨੇ ਗਾਈਆਂ ਬੇਕਰਾਰ ਕਰ ਗਈਆਂ।
 ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਉਠੀਆਂ ਛੱਲਾਂ.....

ਯੁਗਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਮੇਈ, ਪਲਾਂ 'ਚ ਉੱਠ ਖਲੋਈ।
ਰਹੀ ਆਲਮ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਕੋਈ, ਹੱਦ ਨਾ ਕੋਈ।

ਦੇ ਕੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ, ਕਰਕੇ ਦੀਵਾਨਾ,
ਆਲਮ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬਹਾਰ ਕਰ ਗਈਆਂ।

५२८

ਸੈ ਜਨਮਾਂ ਵਰਗੀ ਰਾਤ

ਸੈ ਜਨਮਾਂ ਵਰਗੀ ਇਕ ਰਾਤ ਫੇਰ ਕਦੋਂ ਆਏਗੀ।
ਪਾਕੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਝਾੜ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗਾਏਗੀ।

ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਾਵਣ ਜਦੋਂ ਚਾਨਣ ਵਰਸਾਏਗਾ।
ਰੈਸ਼ਨ ਦਿਲ ਫੇਰ ਦਿਲ 'ਚ ਉਤਰ ਜਾਏਗਾ।
ਯੁਗਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸੀ ਰੂਹ ਫੇਰ ਚਾਨਣ 'ਚ ਨਹਾਏਗੀ।
ਸੈ ਜਨਮਾਂ ਵਰਗੀ ਇਕ .....

ਤੇਰੀ ਜੁਲੜ ਦਾ ਪਲ੍ਹੂ ਕਾਲੀ ਘਟਾ ਬਣਾਏਗਾ।
ਇਕ ਰੂਹਾਨੀ ਖੁਮਾਰ ਨਸ ਨਸ 'ਚ ਛਾਏਗਾ।
ਮਨ ਦੀ ਹਰ ਇਕ ਲਹਿਰ, ਇਕ ਧੁਨੀ 'ਚ ਸਮਾਏਗੀ।
ਸੈ ਜਨਮਾਂ ਵਰਗੀ ਇਕ .....

ਅਕਾਸ਼ ਦਾ ਪੰਢੀ ਜਦੋਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਏਗਾ।
ਅਹਿਸਾਸ ਦਾ ਕਣ ਕਣ ਚੇਤੇ 'ਚ ਉਤਰ ਜਾਏਗਾ।
ਫਿਰ ਉਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਪਣਾ ਕਹਿ ਬੁਲਾਏਗੀ।
ਸੈ ਜਨਮਾਂ ਵਰਗੀ ਇਕ .....

ਮਸਤੀ 'ਚ ਸਾਰਾ ਆਲਮ ਨਚੇਗਾ ਤੇ ਗਾਏਗਾ।
ਮਹਿਕਾਂ ਦੇ ਮੀਹ ਵਿਚ ਧਰਤ ਅੰਬਰ ਜਦ ਨਹਾਏਗਾ।
ਪਿਆਰ ਦੀ ਚਾਂਦਨੀ ਮਨ ਨੂੰ ਲਿਪਟ ਜਾਏਗੀ।
ਸੈ ਜਨਮਾਂ ਵਰਗੀ ਇਕ .....

ਤੇਰੇ ਦੋ ਕਿਨਾਰੇ

ਤੂੰ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ ਵੇ ਸੱਜਣਾ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦੋ ਕਿਨਾਰੇ।

ਖੁਰ ਖੁਰ ਕੇ, ਭੋਗ ਭੋਗ, ਮੈਂ ਲੱਖਾਂ ਜਨਮ ਗੁਜ਼ਾਰੇ।

ਵਹਿੰਦਾ ਜਾਹ ਤੂੰ ਵਹਿਦਾ ਜਾਹ, ਖੇਰ ਖੇਰ ਕੇ ਲੈਂਦਾ ਜਾਹ।

ਪੀਦਾ ਜਾਹ ਮੈਨੂੰ ਪੀਦਾ ਜਾਹ, ਘੋਲ ਘੋਲ ਕੇ ਪੀਦਾ ਜਾਹ।

ਤੇਰਾ ਵਹਿਣਾ ਤੇਰਾ ਚਲਣਾ, ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਉਸਾਰੇ।

ਤੂੰ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ.....

ਜਦ ਕਦੇ ਤੂੰ ਰੁਸ ਕੇ ਮੈਥੌਂ, ਦੂਰ ਦੂਰ ਹੋਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਤਨ ਮਨ ਮੇਰਾ ਤਪ ਤਪ ਜਾਵੇ, ਸੁੱਕ ਸੁੱਕ ਡਿਗਦਾ ਢਹਿੰਦਾ।

ਮਨ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਵਿਛੋੜੇ ਉੱਡ ਉੱਡ ਤੈਨੂੰ ਪੁਕਾਰੇ।

ਤੂੰ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ.....

ਤੇਰੀ ਛੋਹ ਨੂੰ ਤਰਸਾਂ ਸਜਣਾਂ ਵਿਲਕ ਵਿਲਕ ਮੈਂ ਜਾਵਾਂ।

ਸੀਨੇ ਲਾਕੇ, ਰਹਿਮ ਏਹ ਕਰਜਾ, ਏਹੋ ਤਰਲਾ ਪਾਵਾਂ।

ਤੈਨੂੰ ਉਡੀਕੇ ਤੇਰਾ ਆਲਮ, ਝੁਕਿਆ ਤੇਰੇ ਦੁਆਰੇ।

ਤੂੰ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ.....

ਅਲ੍ਲਾ

ਤੇਰੇ ਦੀਵਾਨੇ ਨੂੰ

ਤੇਰੇ ਦੀਵਾਨੇ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਸਤਾਏ।
ਜਿਉ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੱਛੀ ਤੜਫੜਾਏ।

ਚੀਸ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਏਦਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ,
ਜਿਵੇਂ ਜਖਮਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾਏ।

ਦੁੱਖ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਟੁੱਟੇ ਤਾਰੇ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ,
ਟੁੱਟੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਕੈਣ ਅਪਣਾਏ।

ਵਿਛੋੜੇ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਕਬਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣਾ,
ਕੋਈ ਨਾ ਡਰਦਾ ਕਬਰੀ ਆਏ।

ਸਿਕਲੀਗਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸਿਰਨਾਵਾਂ,
ਯਾਦ ਦੇ ਸਾਗਰ ਜੋ ਵਹਿ ਜਾਏ।

ਕਈ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਪਲ ਜੋ,
ਰੱਬ ਨੇ ਕਿਥੇ ਆਣ ਮਿਲਾਏ।

ਸਾਰੇ ਆਲਮ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਤੇਰਾ ਦੀਵਾਨਾ,
ਤੇਰੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਬਿਤਾਏ।

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਰਾਤ ਦਿਨ

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਰਾਤ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੜਪਾਏ।
ਹਨੇਰੇ ਜੰਗਲ 'ਚ ਜਿਵੇਂ ਜੁਗਨੂੰ ਜਗਾਮਗਾਏ।

ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਹੋ ਜਾਵਣ ਉਦੋਂ ਸਾਰੇ ਸੁਪਨੇ,
ਤੇਰੀ ਬੇਰੁਖੀ ਜਦ ਬਰਫ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਏ।

ਸੁਣਿਆ ਜਦੋਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ,
ਦਿਲ ਕਹੇ ਹੁਣ ਕੀ ਜੀਣਾ, ਕਿਆਮਤ ਆਏ।

ਜੀ ਸਕਾਂ ਨਾ ਮਰ ਸਕਾਂ ਮੱਛੀ ਤੋਂ ਵੀ ਔਖਾ,
ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਵਿਛੜੇ ਮੱਛੀ ਤੜਪਕੇ ਮਰ ਜਾਏ,

ਆਲਮ ਨ ਜਾਣੇ ਤੂੰ ਵੀ ਨਾ ਸੁਣੇ,
ਦਰਦ-ਏ ਦਿਲ ਕੀਹਨੂੰ ਜਾ ਸੁਣਾਏ।

ਥਾਈ

ਭਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਨੂੰ

ਭਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਨੂੰ
ਭਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਨੂੰ

ਰਾਤ

ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਇਕ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ।
 ਕਈ ਸੁਹਾਨੇ ਗੀਤ ਲਿਆਇਆ।
 ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਉਹ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ।
 ਉਹ ਸੁਪਨੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਉੱਚਾ।
 ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਰੰਗ ਨਾਲ ਭਰਿਆ।
 ਇਕ ਪਿਆਲਾ, ਮੇਰੇ ਹੋਠੀ ਧਰਿਆ।
 ਜੀ ਉਠਿਆ ਮੈਂ ਮਰਿਆ ਮਰਿਆ।
 ਸੱਚਾ ਉਸਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਿਆ।
 ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਸੱਜਣਾ।
 ਹੁਣ ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਸੱਜਣਾ।
 ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਮੈਂ ਟੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।
 ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਮੈਂ ਡੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।
 ਤਨ ਮਨ ਉਸਦਾ ਏਨਾ ਝੁਕਿਆ।
 ਅੰਬਰ ਜਾਪੇ ਧਰਤੀ ਢੁਕਿਆ।
 ਰਾਜੇ ਇੰਦਰ ਦੇ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸੁਹਣਾ।
 ਕਦੇ ਨਾ ਤਕਿਆ ਏਨਾ ਮੋਹਣਾ।
 ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਮਾਰ ਸੀ ਉਹਦੇ।
 ਬੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਸੀ ਉਹਦੇ।
 ਮੋਹਣੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਸੀ ਉਹੋ।
 ਸੱਚਾ ਕੋਈ ਦਿਲਦਾਰ ਸੀ ਉਹੋ।
 ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ।
 ਖੁਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ।

ਪਰੀਆਂ ਜਿਹੇ ਲਿਬਾਸ ਸੀ ਉਹਦੇ।
 ਅੰਦਾਜ਼ ਬੜੇ ਹੀ ਖਾਸ ਸੀ ਉਹਦੇ।
 ਕਲੁ ਉਹ ਆਇਆ ਅੱਜ ਉਸ ਜਾਣਾ।
 ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਵਰਤੂ ਭਾਣਾ।

ਇਕ ਕਬਰ

ਮੈਂ ਇਕ ਕਬਰ ਸਾਂ, ਉਜੜੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਦੀ।
 ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਹਾਨ ਦੀ।
     ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਪਰੀ ਆਈ ਅਸਮਾਨ ਦੀ।
     ਉਹ ਪੂਰੀ ਸੀ ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀ।
 ਬਦਨ ਸੀ ਉਸਦਾ ਜਿਵੇਂ ਠੰਡੀ ਚਾਨਣੀ।
 ਉਸਦੇ ਲੂੰ ਲੂੰ ਚੌ ਟਿਮਟਿਮਾਉਂਦੀ ਸੀ ਰੋਸ਼ਨੀ।
     ਜਦ ਉਹ ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਿੰਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।
     ਕਬਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਮੈਂ ਉਠਕੇ ਖਲੋ ਗਿਆ।
 ਉਹ ਜੰਗਲ ਜੰਗਲ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਫੋਲਦੀ।
 ਉਹ ਦੀਵਾਨੀ ਫਿਰਦੀ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਟੋਲਦੀ।
     ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਪਿਆਸ ਸੀ।
     ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਉਹ ਉਦਾਸ ਸੀ।
 ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਡੋਹਿਆ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਹੋ ਗਿਆ।
 ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਪਾਣੀ 'ਚ ਛੁਬੇ ਲਿਆ।
     ਇਹ ਲੱਖਾਂ ਤੀਰਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਸੀ।
     ਸਭ ਦਾਨਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਏਹ ਦਾਨ ਸੀ।
 ਉਥੋਂ ਕੋਈ ਦੀਨ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਈਮਾਨ ਸੀ।
 ਸੁਨ ਮਸੁਨ ਸੀ ਨਾ ਕੋਈ ਭਗਵਾਨ ਸੀ।
     ਏਹ ਰੱਬ ਦਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਰਦਾਨ ਸੀ।
     ਉਸ ਰੂਹ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਸਾਨ ਸੀ।
 ਵਰਨਾ ਮੇਰੀ ਕੀ ਪਹਿਰਾਣ ਸੀ।
 ਮੇਰਾ ਆਲਮ ਤਾਂ ਬੀਆਬਾਨ ਸੀ।

ਉਹਦਾ ਲੱਖ ਵਾਰ ਕਰਾਂ ਪੰਨਵਾਦ ਮੈਂ
ਅੱਜ ਹੋ ਗਇਆ ਆਬਾਦ ਮੈਂ।

ਥਾਲੀ

ਕਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰ ਬਾਲੀ ਕਾਨੂੰ

ਠਿੰਡੀ ਨਾਭਾਲੇਂ ਬ੍ਰਾਤੀ ਸਾਡਾ ਬਾਤੀ ਮੈਂ
ਠਿੰਡੀ ਆਪਾਂ ਸਿ ਹਿੰਦ ਚਾਡ ਤਿੰਡ ਨੂੰ
ਠਿੰਡੀ ਨਾਮਾਲ ਤਿੰਡ ਹਿੰਦੀ ਬਾਤੀ ਬਾਨਾਚਾਲ
ਠਿੰਡੀ ਊਹ ਉ ਤਿੰਡੀ ਊਹ ਸਿ ਹਿੰਦੀ ਪਹਿ
ਠਿੰਡੀ ਬਿੰਠੀ ਤਿੰਨੀ ਜਾਤੀ ਸਿ ਨਾਡ
ਠਿੰਡੀ ਸਿ ਤਿੰਨੀਮਤੀ ਹ ਨੂੰ ਲੁ ਕਸ਼ਟੀ
ਗਲਾਈ ਢ ਯਕੀ ਮੁਦ ਲਿੰਡ ਢਹਿ ਊਹ
ਗਲਾਈ ਊਹ ਪਿੰਡੀ ਸਿ ਪਿੰਡ ਲੁਧ ਬਾਹ
ਠਿੰਡੀ ਛਿਸ ਗਲਿੰਦੂ ਲਾਹੀ ਹਾਂਡੀ ਚਾਹੀ
ਠਿੰਡੀ ਨੂੰਸੇ ਸਿ ਤਿੰਨੀ ਲਿੰਡੀ ਚਾਹੀ
ਸਿ ਸਨੌਰੀ ਤਿੰਸਹੀ ਤਿ ਅਨੁਸ ਗਲਾਹ
ਸਿ ਸਾਡੀ ਚੜੀ ਹ ਲਿੰਡੀ ਸਿਨ ਗਾਹ
ਗਲਾਈ ਢ ਤਿੰਦ ਸਿ ਪਾਣੀਕੇ ਨੂੰ ਸਿਸਹੀ
ਗਲਾਈ ਭੁਝੂ ਹ ਤਿੰਦ ਗਾਹ ਕੁਪਾਹ
ਸਿ ਸਾਨੌਰੀ ਬਾਹੀ ਹ ਬਿਚਾਹੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀ
ਸਿ ਨਾਫ ਏਕ ਕਮਹੀ ਹ ਨਾਭ ਬਾਮ
ਸਿ ਨਾਲੀਂ ਤਿ ਕ ਸਿ ਭਾਡੀ ਤਿੰਡ ਹਾਹੀ
ਸਿ ਨਾਡਾਲ ਤਿੰਨ ਹ ਨ ਸਿ ਨਾਹੀ ਨਾਹੀ
ਸਿ ਨਾਕਾਲ ਤਿੰਡ ਹ ਸਵੇਂ ਹਾਹੀ
ਸਿ ਗਲਾਨੀਂ ਬਾਹੀ ਹ ਬਹੂ ਸਾਹੀ
ਸਿ ਤਾਲਾਨੀਂ ਤਿ ਤਿੰਨ ਗਲਾਹੀ

ਯਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਾਸਾ ਨਾ ਕਰ

ਏਹ ਇਸ਼ਕ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਨਹੀਂ, ਆਸ਼ਕ ਨਾਲ ਤਮਾਸ਼ਾ ਨਾ ਕਰ।
ਜੇ ਪਿਆਰ 'ਚ ਜੀਣਾ ਮਰ ਜਾ ਤੂੰ ਇਸ਼ਕ 'ਚ ਅੈਵੈਂ ਹਾਸਾ ਨਾ ਕਰ।

ਏਹ ਦੁਨੀਆਂ ਕੱਚੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਲ ਪਲ ਪਿਛੋਂ ਬਦਲਦੀ ਏ।
ਦੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਕਦੇ ਨਾ ਗਲਦੀ ਏ।
ਜੇ ਕਰਨਾ ਪਿਆਰ ਤਾਂ ਡਰਨਾ ਕੀ, ਅੈਵੈਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੌਲਾ ਮਾਸਾ
ਨਾ ਕਰ।

ਏਹ ਇਸ਼ਕ ਹੈ .....

ਸੂਲਾਂ ਤੇ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਏ, ਏਥੇ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਏ।
ਹੋਰ ਅਖਰ ਕੋਈ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ, ਕਲਮਾ ਯਾਰ ਦਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਏ।
ਯਾਰ ਹੀ ਮੱਕਾ ਯਾਰ ਹੀ ਕਾਬਾ ਦਰ ਦਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਾਸਾ ਨਾ ਕਰ।
ਏਹ ਇਸ਼ਕ ਹੈ .....

ਹੈ ਦੂਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਇਕ ਪਾਸੇ, ਤੂੰ ਆਸ਼ਕ ਕਲਾ ਇਕ ਪਾਸੇ।
ਤੂੰ ਇਕੋ ਨੂੰ ਧਿਆਈ ਜਾਹ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹਿ ਤੂੰ ਇਕ ਆਸੇ।
ਭਾਵੈਂ ਛੱਡ ਦੇਹ ਆਲਮ ਸਾਰਾ, ਤੂੰ ਯਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਾਸਾ ਨਾ ਕਰ।

ਛਨ ਨ ਸਾਬਿਰਹਾ ਵੇ ਚਖਾ

ਕਈ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਬਿਰਹਾ ਲੈ ਕੇ ਮਾਰੂਬਲ ਦੀ ਜੂਨ ਮੈ ਆਇਆ।
ਲੱਖਾਂ ਸਾਗਰ ਪੀ ਕੇ ਵੀ ਮੈਂ ਤਪਦਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਹਾਇਆ।

ਰੋਮ ਰੋਮ ਮੇਰੇ ਬਿਰਹਾ ਬਲਦਾ ਮੈਂ ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਜਾਇਆ।
ਮੈਂ ਰੋਹੀ ਦਾ ਕੱਲਰ ਸੁਪਨਾ ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਸਾਇਆ।

ਇਹ ਰੱਬ ਜਾਣੇ ਇਹ ਕਿੰਜ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਰੱਬ ਨੇ ਸੀ ਭਿਜਵਾਇਆ।
ਇਕ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰਾ ਸ਼ਾਮਾ ਵੇਲੇ ਕਬਰ ਮੇਰੀ ਤੇ ਆਇਆ।

ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਬਲਦਾ ਬਿਹਾਂ ਘੁੱਟ ਕੇ ਸੀਨੇ ਲਾਇਆ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤਪਦਾ ਮਾਰੂਬਲ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਗਰ ਸੀ ਤ੍ਰਿਹਾਇਆ।
ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਉਸਦਾ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ।
ਮੁਰਦਾ ਰੂਹਾਂ ਉਠ ਖਲੋਈਆਂ ਅੱਜ ਕਿਆਮਤ ਦਾ ਦਿਨ ਆਇਆ।
ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਇਕ ਗੀਤ ਉਸਨੇ, ਮੇਰੇ ਹੋਠਾਂ ਨਾਲ ਛੁਹਾਇਆ।
ਆਲਮ ਨੂਰੇ ਨੂਰ ਹੋ ਗਇਆ, ਜਦ ਅੰਬਰ ਧਰਤੀ ਆਇਆ।

ਸੁੰਨ ਸਮਾਧ

ਯੁਗਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ,
ਮਾਰੂਥਲ ਦੀ ਉਛਲਦੇ ਸਾਗਰ ਵਰਗੀ ਪਿਆਸ।
ਅਖਰਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਰਥਾਂ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ,
ਕਰਮ-ਧਰਮ ਕੀਰਤ ਅਪਕੀਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪਰੇ,

ਅਸਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਹ ਪਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ
ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਕਰੰਟ ਵਰਗੀ ਹੂਕ
ਛੂੰਘੇ ਖੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਮਦਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਗੰਧ
ਤੂੰ ਰੂਹ ਹੈ, ਜਾਨ ਹੈ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਅਸ਼ਬਦ
ਸਭ ਅੱਖਰ ਸਭ ਸ਼ਬਦ ਸਭ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ
ਸਿਮਟ ਕੇ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਹੋ ਗਏ।

ਰੰਗਾ ਜਮਨਾ ਸਰਸਵਤੀ ਸਮੁੰਦਰ
ਅਮ੍ਰਿਤ ਮਦਰਾ ਵਿਸ਼ ਤੇ ਸ਼ਹਿਦ
ਗ੍ਰਾਮ ਖੁਸ਼ੀ ਪਰਾ ਅਪਰਾ ਦੀ ਮਹਿਕ
ਤੇ ਮਹਿਕ ਵਿਚ ਖੁਮਾਰ ਬੇ ਸ਼ੁਮਾਰ
ਖੁਮਾਰ ਦੀ ਆਖੰਡ ਧਾਰਾ ਵਹੇ
ਰੋਮ ਰੋਮ ਸਵਾਸ ਸਵਾਸ ਵਿੱਚ ਲਹੇ
ਕਿਤੇ ਵੀ ਤੂੰ ਮੇਚ ਨਾ ਆਵੇ
ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਲ ਕਹੇ
ਬੀਆਬਾਨਾਂ ਚ ਮੁਦਤ ਬਾਦ ਹੋਈ ਬਰਸਾਤ
ਏਹ ਵਸਲ ਜੁਦਾਈ ਵੀ ਲਗੇ

ਤੇ ਜੁਦਾਈ ਵਸਲ ਵੀ ਲਗੇ
 ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ - ਲਗੇ ਜਨਮਾਂ ਪੁਰਾਣਾ
 ਕੋਈ ਨਾ ਨਾਮ ਏਸਦਾ
 ਕੋਈ ਨਾ ਦੇਸ ਏਸ ਦਾ **ਨਾਨਾ**
 ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਨਿਰੰਤਰ ਰਹਿਣਾ
 ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਰੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਾਂ
 ਜੁਲਡ ਜਾਮ ਸੁਰਾਹੀ ਮੈਖਾਨੇ
 ਪੈਮਾਨੇ ਨਸ਼ਾ ਖੁਮਾਰੀ
 ਸਭ ਛਿੱਕੇ ਪੈ ਗਏ ਤੇਰੇ ਸਾਹਵੇਂ
 ਕਿਸੇ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਦੀ ਧੁਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ
 ਚਾਂਦਨੀ ਦਾ ਨਿੱਘ
 ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੌਂ ਦਾ ਲਿਬਾਸ
 ਧੜਕਨਾ ਦਾ ਨਜ਼ੂਕ ਸੰਗੀਤ
 ਸਾਹਾਂ 'ਚ ਚਲਦੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸ
 ਉਛਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵੀ ਲਗੇ
 ਇਕ ਲਾਸ ਵਰਗੀ ਚੁੱਪ ਵੀ,
 ਆਲਮ ਦੀ ਤੜਪਦੀ ਭੀੜ ਵੀ
 ਮਾਰੂਥਲ 'ਚ ਮਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ ਵਾਂਗ ਉਦਾਸ ਵੀ
 ਈਦ ਦੇ ਚੰਦ ਦਾ ਹੁਸਨ
 ਭਰੀਆਂ ਘਟਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਠੰਡ
 ਸਿਲ੍ਹੀ ਮਿੱਠੀ ਦੀ ਮਹਿਕ
 ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਰੇਤ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ
 ਢਲਦੀ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਤਨਹਾਈ
 ਪਹੁੰਚਾਲੇ ਦਾ ਵਸਲ
 ਵਸਲ ਦਾ ਅਨੰਦ

ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਮੈ ਦੀ ਮੌਤ
ਫੇਰ ਪਰਮ ਨੰਦ ਹਸ਼ਰ ਤੀਕ

ਨਾਭੀ ਤੋਂ ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਤੀਕ
ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਧੁਰ ਗਗਨ ਤੀਕ
ਧੁਨ ਦੀ ਅਪਾਰ ਲਹਿਰ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜਗਦੀ ਲੋ
ਹਨੇਰੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜੁਗਨੂੰਅਂ ਦੀ ਟਿਮਟਿਮਾਹਟ

ਦੁੱਖਾਂ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਨਾਟੇ ਵਿੱਚ ਵੀ
ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਅਡੋਲ ਧੀਮੀ ਧੀਮੀ ਧੁਨ
ਤੇਰੀ ਇਕ ਛੋਹ ਸਭ ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਕਰ ਗਈ
ਮੁਰਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਖ ਸਾਜ਼ ਛਿੜ ਪਏ।

ਖੁਮਾਰ ਦਾ ਇਕ ਅਥਾਹ ਦਰਿਆ ਵਹੇ
ਵਹਿੰਦਾ ਰਹੇ ਹਸ਼ਰ ਤੀਕ
ਵਹਿੰਦਾ ਰਹੇ ਹਸ਼ਰ ਤੀਕ

ੴ॥੫॥

ਮੋਤੀ ਤੂੰ ਵਰਸਾਇਆ ਕਰ

ਏਹ ਤਾਂ ਦਿਲ ਹੀ ਤੇਰਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਸਤਾਇਆ ਕਰ।
ਸਦੀਆਂ ਦਾ ਪਿਆਸਾ ਏਹ ਐਵੇਂ ਨਾ ਤੜਪਾਇਆ ਕਰ।

ਭੀੜ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਤੁਰਿਆ ਕਰ, ਲੈ ਕੇ ਸਿਦਕ ਇਗਾਦੇ ਨੂੰ,
ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਕਰ, ਜਮਾਨੇ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਕਰ।

ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਸੋਕਾ ਹੈ, ਪੈਂਦੀ ਧੁੱਪ ਬੜੀ,
ਹੰਸਾਂ ਵਰਗੇ ਬੱਦਲਾਂ 'ਚੋ ਮੋਤੀ ਤੂੰ ਵਰਸਾਇਆ ਕਰ।

ਬਿਹਾ ਵਿਚ ਤਰਸੀ ਮਿੱਟੀ ਤੇ, ਫੇਰ ਤੋਂ ਵਰਖਾ ਕਰ ਦੇ ਤੂੰ,
ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਹਾਂ ਥੋੜਾ ਤਰਸ ਤਾਂ ਖਾਇਆ ਕਰ।

ੴ

ਕਾਲੀ ਘਟਾ

ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਾਲੀ ਘਟਾ ਛਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਕੋਇਲ ਦੀ ਕੂ ਕੂ ਤੈਨੂੰ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਪੀਆ ਦੀ ਏਹ ਵਿਯੋਗਣ ਕੂ ਕੂ ਗਾਂਵਦੀ ਹੈ।
ਬਿਹਾ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆਂ ਦੇ, ਬੇਰੈਨ ਦਿਲ ਨੂੰ ਭਾਂਵਦੀ ਹੈ।
ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਂਦਰ ਦੇ ਟੋਟੇ ਮਾਹੀ ਕੋਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ .....।

ਜੋ ਨੇ ਰਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਲ ਉਹ ਤਾਂ ਸੁਹਾਣਾ ਗਾਂਵਦੇ ਨੇ।
ਵਿਛੜੇ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਲੋਂ ਮੇਲ ਉਹਦਾ ਚਾਹਵੰਦੇ ਨੇ।
ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਚਾਹ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਤੜਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ .....।

ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਸੁਰ 'ਚ ਜਦੋਂ, ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।
ਸਾਰੇ ਆਲਮ 'ਚ ਸਰਗਮਾਂ ਦਾ ਮਿੱਠਾ ਰਸ ਘੋਲਦੀ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਉਣਾ ਗਾ ਗਾ ਕੇ ਮਾਹੀ, ਸਭ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ .....।

ਥਾਲ

ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ

ਨਿੱਜ ਬਾਉ

ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜੀ,
ਆਪ ਜਪ ਕੇ, ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜਪਾਵੈ ਨਾਮ ਜੀ।

ਧਰਮ ਕਰਮ ਤੋਂ ਉਚੇ ਉਠੱਣਾ ਸਭ ਨੂੰ ਤੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਏ,
ਬਾਂ ਬਾਂ ਸੱਚੇ ਨਾਮ ਵਾਲਾ, ਤੂੰ ਸਾਂਝਾ ਹੱਟ ਬਣਾਇਆ ਏ।
ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਵਣ, ਏਥੇ ਸੁਖਹ ਸ਼ਾਮ ਜੀ।

ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜੀ.....

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੋ ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ, ਉਸਦਾ ਏਹ ਦਰਬਾਰ ਹੈ।
ਜੋ ਵੀ ਇਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਖੋਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਪਿਆਰ ਹੈ।
ਤੂੰ ਖੋਜ ਕੇ ਤੱਤ ਹੈ ਪਾਇਆ, ਤੇਰਾ ਉੱਚਾ ਧਾਮ ਜੀ।

ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜੀ.....

ਤੇਰੀ ਇਕ ਛੋਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕੀ ਤਰ ਗਏ।
ਲੱਖਾਂ ਤਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜੋ ਆਕੇ ਤੇਰੇ ਦਰ ਰਹੇ।
ਸੱਚੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਜਿਸਨੇ ਸੁਣਿਆ, ਤੇਰਾ ਸੱਚਾ ਪੈਗਾਮ ਜੀ।

ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜੀ.....

ਤੇਰੇ ਸਿਦਕ ਇਗਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਸਿਰ ਝੁਕਾਵੇ ਹਿਮਾਲਿਆ।
ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਛਾਤਾ, ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪਾਲਿਆ।

ਤੂੰ ਇਕੋ ਰੱਬ ਦੇ ਭਰਾਤ ਦਸਦਾ, ਅੱਲਾ ਈਸਾ ਸ਼ਾਮ ਜੀ।
ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜੀ.....

ਤੂੰ ਹੈ ਸਾਗਰ ਤੇਰੇ ਵਿਚੋਂ, ਕਈ ਦਰਿਆ ਵਹਿਣਗੇ।
ਚੰਦ ਸਿਤਾਰੇ, ਗ੍ਰਹਿ ਸਾਰੇ, ਤੇਰੇ ਹੀ ਰੀਤ ਗਾਉਣਗੇ।
ਸਾਰਾ ਆਲਮ ਪੀਏਗਾ, ਸੱਚੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜਾਮ ਜੀ।
ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜੀ.....

ਸਾਗਰ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦੇ ਨਾਮ

ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸਾਗਰ ਕਹਾਂ।

ਜਾਂ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਅੰਬਰ ਕਹਾਂ।

ਮੱਕਾ ਕਹਾਂ ਜਾਂ ਆਬੇ ਹਯਾਤ,

ਜਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸਰਵਰ ਕਹਾਂ।

ਰੱਬ ਤੋਂ ਵੀ ਤੂੰ ਸੁਹਣਾ ਲਗਦਾ ਏਂ,

ਤੈਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਕੋਈ ਮੰਦਰ ਕਹਾਂ।

ਪੂਜਾ ਕਹਾਂ, ਜਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ,

ਜਾਂ ਧੁਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਿਖਰ ਕਹਾਂ।

ਗੁਰੂ ਕਹਾਂ ਜਾਂ ਗੁਰੂਦੇਵ ਜੀ,

ਜਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਕੋਈ ਪੈਰੀਬਰ ਕਹਾਂ।

ਜਿਸਨੂੰ ਪੀ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਮਰ,

ਤੇਰੇ ਨੈਣਾਂ 'ਚੋਂ ਪੀਤਾ ਜ਼ਹਿਰ ਕਹਾਂ।

ਜੋ ਨਸ਼ਾ ਸਚਖੰਡ ਲਿਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ,

ਉਸਨੂੰ ਤੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਕਹਿਰ ਕਹਾਂ।

ਕੋਈ ਲਫਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਆਲਮ ਦੇ ਕੋਲ,

ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਲਹਰ ਕਹਾਂ।

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਜੰਗਲ

ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਕੰਡਿਆਂ 'ਚ ਰੁਲ ਗਏ।
ਜਨਮ ਤੋਂ ਸੀ ਛੁੱਲ ਅਸੀਂ, ਮੂਲ ਆਪਣਾ ਭੁਲ ਗਏ।

ਮਹਿਕ ਸਾਡੀ ਲੈ, ਇਤੱਰ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ।
ਰੰਗ ਸਾਡੇ ਲੈ ਲਏ ਲਾਲ ਦੀ ਲਲਾਰੀਆ।
ਰੰਗੋਂ ਮਹਿਕੋਂ ਸਖਣੇ, ਦਰ ਦਰ ਅਸੀਂ ਰੁਲ ਗਏ।
ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀ ਜੀ.....

ਪੈਰ ਸਾਡੇ ਹੋਏ ਜੁਖਮੀਂ ਰੁਲ ਗਏ ਜਦ ਰਾਹਾਂ ਤੇ।
ਸ਼ਾਨ ਸੀ ਦਰਬਾਰਾਂ ਦੀ, ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੀ ਦਰਗਾਹਾਂ ਤੇ।
ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਗੁਣ ਸਾਡੇ ਛੁਲ੍ਹੇ ਗਏ।
ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀ ਜੀ.....

ਰਿਸ਼ਤਿਆ ਦਾ ਜੰਗਲ ਏਹ, ਸੂਲਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ।
ਇਛਾਵਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿਚ, ਹਰ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰ ਹੈ।
ਗੁਰੂ ਜਿਸਤੇ ਕਰੇ ਕਿਰਪਾ, ਉਸਦੇ ਝੰਡੇ ਝੁੱਲ ਗਏ।
ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀ ਜੀ.....

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਗੁਣ ਨੇ ਗਵਾ ਲਏ।
ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਅਮੋਲ ਮੇਤੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨੇ ਭਾ ਗਏ।
ਉਹੀ ਆਲਮ ਉਹੀ ਸੂਰੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਬਚਨੀ ਤੁਲ ਗਏ।
ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀ ਜੀ.....

ਗਾਤੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ (ਗੁਜ਼ਲ)

(ਉਰਦੂ)

ਸੋਰ ਇਤਨਾ ਹੈ ਪਰ ਗਾਤੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ।
ਗਾਤ ਕੇ ਸਨਾਟੇ ਕੇ ਜਗਾਤੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ।

ਵੈਹ ਇਤਨੇ ਕਰੀਬ ਥੇ ਇਕ ਪਰਦੇ ਕਾ ਥਾ ਫਾਸਲਾ
ਦੋਨੋਂ ਤਰਫ਼ ਆਂਸੂ ਬਹਾਤੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ।

ਮੁਸਲ ਸਲ ਚਲਤੀ ਰਹੀ ਰਾਤ ਭਰ ਬਾਤ ਭੀ,
ਲਫਜ਼ੋਂ ਕੇ ਬੇਸ਼ਕ ਮਿਟਾਤੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ।

ਉਮਰ ਭਰ ਹੁਸੀਨ ਮੁਹੱਬਤ ਕੀ ਬਾਰੋਂ ਮੌ,
ਗੀਤ ਮੁਹੱਬਤ ਕੇ ਗਾਤੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ।

ਸਦੀਓਂ ਸੇ ਆਪਨੇ ਹੀ ਦਿਲ ਕੇ ਝੂਨ ਸੇ,
ਦੀਪ ਮੁਹੱਬਤ ਕੇ ਜਲਾਤੀ ਰਹੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ।

ਸ਼ਬਨਮ

(ਉਰਦੂ)

ਬਰਸਾਤ ਨਹੀਂ ਮਗਰ ਸ਼ਬਨਮ ਤੋਂ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਮਗਰ ਗੁਮ ਤੋਂ ਹੈ।

ਰੋਤੇ ਹੋ ਆਹੋਂ ਭਰਤੇ ਹੋ ਤੋਂ ਕਿਆ
ਮਗਰ ਦਮ ਮੌਂ ਦਮ ਤੋਂ ਹੈ।

ਉਨਕੋ ਖਿਆਲ ਮੇਰਾ ਮੇਰੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ
ਚਲੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਕਮ ਤੋਂ ਹੈ।

ਗਰ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਮੁਹੱਬਤ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਲੀਏ
ਉਨਕੇ ਦਿਲ ਮੌਂ ਮੇਰਾ ਭਰਮ ਤੋਂ ਹੈ।

ਲਿਖੇ ਜਾਹ ਤੂੰ ਆਪਨੇ ਆਸੂਓਂ ਕੇ ਸਾਥ
ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਤੇਰੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਹੈ।

ਆਸਮਾਨੋਂ ਕੋ ਕਹੋ
(ਉਰਦੂ)

ਆਸਮਾਨ ਕੋ ਕਹੋ, ਧਰਤੀ ਪੇ ਉਤਰ ਆਏਂ।
ਸਿਤਾਰੋਂ ਸੇ, ਮੇਰੀ ਸੇਜ ਕੋ, ਜਗਾਮਗਾਏਂ।

ਮਾਹਤਾਬ ਕੋ ਕਹੋ, ਕਿ ਜੀਵਨ ਕੇ ਹਰ ਪਲ ਕੋ,
ਸਿਤਾਰੋਂ ਕੀ ਧੀਮੀ ਲੋਅ ਸੇ, ਨਹਲਾਏਂ।

ਆਫ਼ਤਾਬ ਕੀ ਤਰਹ ਹੈ, ਤਬੋ ਤਾਬ ਉਨਕੀ
ਚਾਂਦਨੀ ਕੇ ਲਿਬਾਸ ਮੌਂ, ਉਨਕੋ ਸਜਾਏਂ।

ਓੜਤੇ ਹੈਂ ਵੈਹ, ਮਰ-ਮਰੀ ਬਦਨ ਘਟਾਉਂ ਸੇ,
ਹਵਾ ਸੇ ਕਹੋ, ਘਟਾਉਂ ਕੋ ਉੜਾ ਲੇ ਜਾਏਂ।

ਜਲਤਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਹਸ਼ਰ, ਆਲਮ ਕਾ ਚਿਰਾਗ੍ਰਾ,
ਆਸਮਾਨੋਂ ਕੋ ਕਹੋ ਕਿ ਬਿਜਲੀਆਂ ਗਿਰਾਏਂ।

ਆਪਨਾ ਨਿਸ਼ਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।

(ਉਰਦੂ)

ਖੂਨ ਸੇ ਲਿਖੇਂਗੇ ਤੇਰੀ ਕਹਾਨੀ ਅਪਨੀ ਦਾਸਤਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।
ਚਲੇਂਗੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਤਾਹਿਸ਼ਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।

ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਮੌਂ ਸਭ ਕੁਛ ਲੁਟਾਏਂਗੇ ਹਮ।
ਭੂਖ ਔਰ ਪਿਆਸ ਕੋ ਪੀ ਜਾਏਂਗੇ ਹਮ।
ਮੌਤ ਸੇ ਹੀ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪਾਏਂਗੇ ਹਮ।
ਬਾਣੇਂਗੇ ਸਭ ਕੋ ਜੀਵਨ ਕਿਰਨ, ਕਿ ਇਸ ਤਨ ਮੌਂ ਜਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।
ਖੂਨ ਸੇ ਲਿਖੇਂਗੇ.....

ਕਾਂਟੋਂ ਪੇ ਭੀ ਅਬ ਮੁਸਕਰਾਏਂਗੇ ਹਮ।
ਆਜ ਪੱਥਰ ਕੋ ਭੀ ਉਲਫਤ ਸਿਖਾਏਂਗੇ ਹਮ।
ਆਜ ਉਜੜੇ ਹੂਚਿ ਕੋ ਬਸਾਏਂਗੇ ਹਮ।
ਆਪਨੇ ਘਰ ਕੀ ਹਮੇ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ, ਆਪਨਾ ਆਸ਼ੀਆਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।
ਖੂਨ ਸੇ ਲਿਖੇਂਗੇ.....

ਆਜ ਮੰਜ਼ਿਲ ਕੋ ਹਮ ਦੀਵਾਨੇ ਚਲੇ।
ਵਤਨ ਕੇ ਸ਼ੈਦਾਈ ਪਰਵਾਨੇ ਚਲੇ।
ਇਨਸਾਫ਼ ਕੀ ਸ਼ਮਾ ਜਲਾਨੇ ਚਲੇ।
ਕਰ ਚਲੇਂ ਹੈਂ ਉੱਚਾ ਤੇਰਾ ਨਿਸ਼ਾਂ, ਆਪਨਾ ਨਿਸ਼ਾਂ ਰਹੇ ਨਾ ਰਹੇ।
ਖੂਨ ਸੇ ਲਿਖੇਂਗੇ.....

ਖੁਦਾ ਦੇਖਾ

(ਉਰਦੂ)

ਗਇਆ ਮੈਂ ਬਹਸਤ ਮੈਂ, ਬਹੁਤ ਹੁਸਨ ਵਹਾਂ ਦੇਖਾ।
ਤੇਰੇ ਜੈਸਾ ਨਾ ਕੋਈ ਖੁਲ੍ਹਾ ਆਸਮਾਂ ਦੇਖਾ।

ਤੇਰੀ ਆਖੋਂ ਮੈਂ ਪਰਾਗ ਹੈ, ਆਬੇ ਹਜ਼ਾਤ ਭੀ
ਮੈਨੇ ਐਸਾ ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਕ ਨਸ਼ਾ ਦੇਖਾ।

ਤੇਰੇ ਮੈਖਾਨੇ ਸੇ ਪੀ ਕਰ ਲੜਖੜਾਤਾ ਹੂਆ
ਹਾਥੋਂ ਮੈਂ ਲੀਏ ਜਾਮ ਕਲ ਰਾਤ ਮੈਂ ਖੁਦਾ ਦੇਖਾ।

ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਤੂੰ ਨਿਭਾਏ ਮੁੜੇ ਵਹੀ ਯਾਦ ਆਏਂ
ਫਿਰ ਲੌਟ ਕੇ ਆਏ, ਹਸੀਂ ਜੋ ਸਮਾਂ ਦੇਖਾ।

ਬਾਦਲ ਵਰਸਾ ਤੇ ਪਿਆਰ ਕਾ ਆਲਮ,
ਅਪਨੇ ਯਾਰ ਕੇ ਕਦਮੋਂ ਮੈਂ ਝੁਕਾ ਦੇਖਾ।

ਅਲੂ

ਪਿਆਰ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ (ਉਰਦੂ)

ਜੰਗਲ ਕੀ ਉਦਾਸ ਵਾਦੀ ਮੌ,
ਇਕ ਫ਼ਕੀਰ ਥਾ ਸਮਾਧੀ ਮੌ।

ਅਚਾਨਕ ਏਕ ਚਾਂਦਨੀ ਆਈ,
ਨਜ਼ਰ ਅਪਨੀ ਫ਼ਕੀਰ ਪੇ ਟਿਕਾਈ।
ਵੋਹ ਨਾਚਨੇ ਅੰਤ ਗਾਨੇ ਲਗੀ,
ਫ਼ਕੀਰ ਕੋ ਜਗਾਨੇ ਲਗੀ।

ਸਾਧੂ ਜਾਗਾ ਆਂਖੇ ਖੋਲੀ,
ਨੂਰ ਕੀ ਬੇਟੀ ਯੂ ਬੋਲੀ।
ਕਿਆ ਖੂਬ ਹੈ ਆਂਖੇ ਤੇਰੀ,
ਪਹਿਲੇ ਮੈਂ ਕਭੀ ਨਾ ਦੇਖੀ।

ਸੋਖ ਹੈ ਮਰਹਮ ਜੈਸੀ,
ਕਿਤਨੀ ਨਸ਼ੀਲੀ ਕਿਤਨੀ ਗਹਿਰੀ।

ਇਕ ਦਮ ਵੋਹ ਆਂਖੇ ਮੌ ਢੂਬੀ,
ਸਾਲੋਂ ਕੇ ਬਾਦ ਜਬ ਨਿਕਲੀ।

ਯੋਹ ਆਂਖੇ ਪਹਿਲੇ ਕਹਾਂ ਥੀ,
ਅਬ ਯੋਹ ਆਂਖੇ ਹੈ ਮੇਰੀ
ਸਾਧੂ ਨੇ ਦੋਨੋਂ ਆਂਖੇ ਨਿਕਾਲੀ,
ਉਸਕੀ ਹਥੇਲੀ ਪੇ ਡਾਲੀ।

ਚਾਂਦਨੀ ਨੇ ਆਂਖੇ ਮਸਤਕ ਪੇ ਲਗਾ ਲੀ,
ਆਂਖੇ ਦਿਲ ਮੌ ਉਤਰ ਗਈ।

ਵੋਹ ਜਿਸਮ ਸੇ ਨੂਰ ਹੋ ਗਈ,
 ਦੁਨੀਆਂ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ।
 ਸਾਧੂ ਕੋ ਪਿਆਰ ਸੇ ਬੋਲੀ,
 ਅਥ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹੋਲੀ।
 ਮਗਰ ਆਪ ਕੈਸੇ ਜੀਓਗੇ,
 ਆਖ ਕੇ ਬਿਗਰ ਕੈਸੇ ਦੇਖੋ।
 ਸਾਧੂ ਨੇ ਯੂੰ ਫੁਰਮਾਇਆ,
 ਤੂੰ ਹੀ ਮੇਰਾ ਜਿਸਮ, ਤੂੰ ਹੀ ਸਾਇਆ।
 ਤੂੰ ਹੀ ਰੱਬ, ਤੂੰ ਹੀ ਈਮਾਨ,
 ਤੂੰ ਹੀ ਸ਼ਾਨ, ਤੂੰ ਹੀ ਪਹਿਚਾਨ।
 ਅਥ ਮੈਂ ਦੇਖੁੰਗਾ ਤੇਰੀ ਆਖ ਸੇ,
 ਅਥ ਮੈਂ ਜੀਓਂਗਾ ਤੇਰੀ ਸਾਂਸ ਸੇ।
 ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਧੂ ਕੀ ਬਾਨੀ,
 ਨੂਰੀ ਉੜੀ ਅਸਮਾਨੀ।
 ਨੂਰ ਸੇ ਫਿਰ ਵੋਹ ਬਿਜਲੀ ਬਨੀ,
 ਸਾਧੂ ਕੇ ਉਪਰ ਯੂੰ ਗਿਰੀ।
 ਦੌਨੋ ਪਿਆਰ ਕੇ ਸਾਗਰ ਮੇ ਬਹਿਨੇ ਲਗੇ,
 ਸਾਰੇ ਆਲਮ ਕੋ ਯੇਹੀ ਕਹਿਨੇ ਲਗੇ,
 ਪਿਆਰ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ,
 ਪਿਆਰ ਹੀ ਈਮਾਨ ਹੈ।

ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ (ਟੀ.ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲ) (ਉਰਦੂ)

ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਗੀਤ ਜਿਸਦਾ ਕੇਵਲ ਮੁਖੜਾ ਹੀ ਐਚ. ਐਮ. ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੀ ਭਾਜੀ ਨੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ।

ਆਓ ਕਰੋ ਸਜਦਾ ਨਾਨਕ ਆਲਮ ਪੀਰ ਕੋ।
ਕਾਮਲ ਗੁਰੂ ਰਹਿਬਰ, ਫਕੀਰੋਂ ਕੇ ਸ਼ਾਹ ਫਕੀਰ ਕੋ।
ਬੇਆਸਰੋਂ ਕਾ ਸਹਾਰਾ ਦੁਖੀਓਂ ਕਾ ਜ਼ਿਗਰ ਹੈ।
ਭਗਤੀ ਕਾ ਗਹਿਰਾ ਸਾਗਰ ਤਿਆਗ ਕੀ ਸ਼ਿਖਰ ਹੈ।
ਗਰੀਬੋਂ ਕਾ ਮਸੀਹਾ, ਸਰਾਹਤਾ ਨਹੀਂ ਅਮੀਰ ਕੋ।
ਆਓ ਕਰੋ ਸਜਦਾ.....

ਏਕ ਹੋ ਸਾਰੇ ਮਾਨਵ ਏਕ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ।
ਕਰਮ ਹਮਾਰਾ ਧਰਮ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਈਮਾਨ ਹੈ।
ਗਿਆਨ ਸੇ ਜਿਸਨੇ ਉਠਾਇਆ ਉੱਚਾ ਹੈ ਜ਼ਮੀਰ ਕੋ।
ਆਓ ਕਰੋ ਸਜਦਾ.....

ਪਾਖੰਡ ਔਰ ਨਸਲ ਕਾ ਭੇਦ ਜਾਤ ਪਾਤ ਕਾ।
ਢੰਗ ਬਦਲ ਰਖ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਕਾ।
ਸਦਾ ਯਾਦ ਕਰੇਗਾ ਆਲਮ ਐਸੇ ਆਲਮਰੀਰ ਕੋ।

ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਠਨ ਕੰਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੈਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਇਹ ਸਾਰੀ ਘਾਲਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਟਕਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਫਿਰਾਖ ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਲਾਟਾ ਐਚ. ਐਮ. ਸਿੰਘ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਭ ਸਜਣਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ।

ਉਦਾਸ ਹੋਵਾਂਗਾ

ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਕੇ, ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਉਦਾਸ ਹੋਵਾਂਗਾ।
ਜਿਥੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਹੋਵੋਗੇ, ਮੈਂ ਆਸ ਪਾਸ ਹੋਵਾਂਗਾ।

ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਦਿਨ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਹੋਏਗੀ।
ਜ਼ਮਾਨਾ ਉਜਾੜ ਲਗੇਗਾ, ਉਲਟੀ ਕਾਇਨਾਤ ਹੋਏਗੀ।
ਜੀਵਾਂਗਾ ਜ਼ਰੂਰ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ, ਪਰ ਇਕ ਲਾਸ ਹੋਵਾਂਗਾ।
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਕੇ.....।

ਤੇਰਾ ਹਸਣਾ ਤੇਰਾ ਮੁਸਕਾਣਾ, ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਆਏਗਾ।
ਤੇਰਾ ਚੁੰਮਣਾ ਤੇਰਾ ਕਸਣਾ, ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਛਾਏਗਾ।
ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋਵੋਗੇ, ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਨਿਰਾਸ ਹੋਵਾਂਗਾ।
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਕੇ.....।

ਜਦ ਵੀ ਕਾਲੀ ਘਟਾ ਅੰਬਰ ਤੇ ਛਾਏਗੀ।
ਤੇਰੀ ਜੁਲਫ ਮੇਰੇ ਚੇਹਰੇ ਤੇ ਬਿਖਰ ਜਾਏਗੀ।
ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵਰਸੋਗੇ ਮੈਂ ਪਿਆਸ ਹੋਵਾਂਗਾ।
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਕੇ.....।

ਬਿਹਾ ਦੇ ਆਲਮ 'ਚ ਤੈਨੂੰ ਗਾ ਗਾ ਕੇ ਰੀਝਾਵਾਂਗਾ।
ਤੈਨੂੰ ਦੇਖਾਂਗਾ, ਤੈਨੂੰ ਪੂਜਾਂਗਾ, ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਚਾਹਵਾਂਗਾ।
ਮੈਂ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੈਂ ਹੀ ਰਾਧਾ, ਮੈਂ ਹੀ ਰਾਸ ਹੋਵਾਂਗਾ।
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਕੇ.....।

LITTLE STAR

ਟਿਮ ਟਿਮ ਕਰਦੇ ਨਿੱਕੇ ਤਾਰੇ।
ਬਿੰਨੇ ਬਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਪਿਆਰੇ।

ਊੜੇ ਊੜੇ ਅੰਬਰ ਵਸਦੇ।
ਸ਼ਿਮ ਸ਼ਿਮ ਕਰਦੇ ਹੀਰੇ ਲਗਦੇ।
ਟਿਮ ਟਿਮ ਕਰਦੇ.....

ਸ਼ਾਮੀ ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਖੇਡੇ।
ਰਾਤ ਪਵੇ ਹਨੇਰਾ ਹੋਵੇ।
ਨਿੱਕੀ ਆਪਣੀ ਲੋ ਖਿੰਡਾਵੇ।
ਸਾਰੀ ਰਾਤੀ ਟਿਮ ਟਿਮਾਵੇ।
ਟਿਮ ਟਿਮ ਕਰਦੇ.....

ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਹਨੇਰੇ ਤੁਰਦੇ।
ਤੇਰੀ ਲੋ ਦੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰਦੇ।
ਜੇਕਰ ਤੇਰੀ ਲੋ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੋ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਟਿਮ ਟਿਮ ਕਰਦੇ.....

ਗੂੜ੍ਹੇ ਅੰਬਰ ਵਸਦੇ ਤਾਰੇ।
ਸੀਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਝਾਤੀ ਮਾਰੇ।
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾ ਸੂਰਜ ਆਵੇ।
ਸਾਰੀ ਰਾਤੀ ਲੋ ਖਿੰਡਾਵੇ।
ਟਿਮ ਟਿਮ ਕਰਦੇ.....

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ

ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ।
ਨਾ ਏਹ ਝੂਠੇ ਨਾ ਏਹ ਸੱਚੇ।

ਜੋ ਜੋ ਏਹਨਾਂ ਸਾਥੋਂ ਸਿਖਣਾ।
ਉਹੀ ਏਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕਰ ਦਸਣਾ।
ਭੋਲੇ ਤੇ ਕੁਆਰੇ ਕੱਚੇ।

ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ।
ਨਾ ਏਹ ਝੂਠੇ ਨਾ ਏਹ ਸੱਚੇ।

ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨੀ?

ਏਹ ਧਰਤੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਪੇ, ਆਪਣੀ ਲਗੇ ਬੇਗਾਨੀ।
ਨਾਲ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਮਰਦਾ ਜਾਵਾਂ, ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਸਤਾਨੀ?

ਹਰ ਸੈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ ਏਥੇ, ਏਹ ਧਰਤੀ ਬਣੀ ਸੁਹਾਣੀ ਏਂ।
ਨਿੱਘਾ ਨਿੱਘਾ ਮਿਲਦੇ ਲੋਕੀ, ਠੰਡਾ ਮੌਸਮ ਪਾਣੀ ਏ।
ਬੰਦੇ ਦੀ ਤਾਂ ਹੈ ਈ ਇਥੇ, ਪੰਡੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਏ।
ਹਰ ਇਕ ਪਿਆਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਾਣੇ, ਕੋਈ ਇਸਦਾ ਸਾਨੀ।
ਨਾਲ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਮਰਦਾ ਜਾਵਾਂ.....।

ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਾਲਮ ਲੋਕਾਂ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੱਗ ਉਤਾਰੀ।
ਹਰਮੰਦਰ ਢਾਹਿਆ ਨਾਲ ਫੌਜ ਦੇ, ਕਰਕੇ ਹਮਲਾ ਭਾਰੀ।
ਹਰ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਪੱਗਾਂ ਤੇ ਲਾਇਆ, ਖਾਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਰੀ।
ਵਾਅਦੇ ਸਾਰੇ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਕੇ, ਹਰ ਵਾਰ ਕਰੀ ਬੇਈਮਾਨੀ।
ਏਹ ਧਰਤੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਪੇ.....।

ਭੁੱਲੜ ਤੇ ਜਨੂੰਨੀ ਲੋਕਾਂ ਉਥੇ ਐਸੀ ਅੱਗ ਮਚਾਈ।
ਪਾਕ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਦ ਉਹਨਾਂ ਧੱਕੇ ਧੱਕੀ ਢਾਈ।
ਕੁਝ ਨਾ ਕੀਤਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ, ਤਕਦੀ ਰਹੀ ਲੁਕਾਈ।
ਫਿਰਕੂ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ, ਨਾ ਸਿੱਖੀ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨੀ।
ਏਹ ਧਰਤੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਪੇ.....।

ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਹੱਕ ਮੰਗਦੇ, ਨੇਤਾ ਫਿਰਨ ਘਬਰਾਏ।
 ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਕੇ, ਸੂਬੇ ਸਭ ਜਗਾਏ।
 ਕਲੁ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਗੜੀ ਖਾਤਰ, ਸਿੰਘਾਂ ਸੀਸ ਕਟਾਏ।
 ਹਰਿਕ ਪਗੜੀ ਦਾਹੜੀ ਦਿਸਦੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਤਾਨੀ।
 ਨਾਲ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਮਰਦਾ ਜਾਵਾਂ.....।

ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਧਰਤੀ ਏਥੇ, ਨਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਠਿਕਾਣਾ।
 ਖਾਸ ਨਾ ਕੋਈ ਪਹਿਨਣ ਮੇਰਾ, ਖਾਸ ਨਾ ਪੀਣਾ ਖਾਣਾ।
 ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਮਾਰਾ ਮਾਰੀ, ਅੰਤ ਕਾਲ ਮਰ ਜਾਣਾ।
 ਧਰਮ ਕਰਮ ਦੇ ਝਗੜੇ ਆਲਮ, ਸਾਰੇ ਨੇ ਬੇਮਾਨੀ।
 ਏਹ ਧਰਤੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਪੇ.....।

ਸਾਦਰੀ ਭਰੀ, ਸੰਜਮ ਭਰੀ ਪਰ ਬੜੀ ਹੀ ਸਿੱਦੇਤ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਾਰਾ ਆਲਮ
ਦੀ ਕਵਿਤਾ।

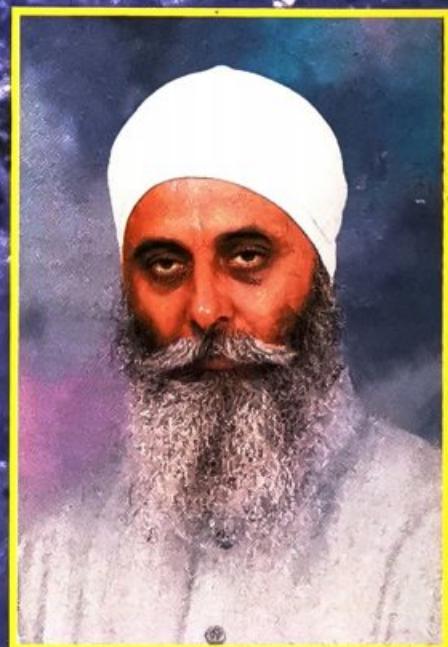
ਗੀਤ, ਗਜ਼ਲ ਤੇ ਨਜ਼ਮਾਂ ਬਣ ਕੇ ਵਹਿ ਤੁਰੀਆਂ ਇਹ ਕਾਵਿ-ਨਦੀਆਂ ਮਿਲਕੇ
“ਉਛੱਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ” ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਅੰਤਰੀਵ ਸੋਚ, ਸੁਪਿਨਿਆ,
ਸੰਸਿਆਂ ਅਤੇ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਜਾਚੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ
ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾਂ ਉਸਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਵਸਿਆ ਧਰਾਤਲ, ਤਦੇ ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਛੱਲਦਾ
ਹੈ।

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਭੇਦਾਂ, ਰਹੱਸਾਂ, ਰਮਜ਼ਾਂ, ਢੂਘਾਈਆਂ ਤੇ ਜੰਜਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਗਿਆਸੂ
ਵਾਂਗ ਜਾਨਣ ਤੇ ਮਾਨਣ ਦੀ ਤੜਪ ਹੈ “ਉਛੱਲਦਾ ਸਮੁੰਦਰ”।

ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਉਸਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਧਾਰਨ ਤੇ ਰੂਪ ਪਖੋਂ ਰਵਾਇਤੀ
ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਚਿੰਤਨ, ਉਸਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਉਸਦੀ ਸਿੱਦਤ ਭਰੀ ਭੇਲੀ
ਭਾਣੀ ਸਰੋਦੀ, ਕਵਿਤਾ ਜਦੋਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਉਹਲੇ ਝੁਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ
ਜਥਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਰੁਚਨਾਵਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੱਗਣ ਲਗਦੀਆਂ
ਹਨ। ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸੁਰ ਹੈ, ਸੰਗੀਤ ਹੈ ਪਰ ਬਨਾਵਟ ਨਹੀਂ, ਨਾਹਰਾ
ਨਹੀਂ ਸੜੀ ਸੜਾਵਾਂ ਨਹੀਂ, ਪੈਂਡ ਪ੍ਰੈਪਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਸੇ
ਆਲੋਸ਼ਾ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪੁੱਣੀ ਬੁਝੇ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਰੱਬ
ਨੂੰ ਪਾਓਣ ਦੀ। ਪੈਂਡ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਬੁੱਲਾ ਵੀ ਹੈ, ਪੂਰਨ ਵੀ,
ਚਾਡੀਕ ਵੀ। ਤੁਸਾ ਆਲਮ ਦੀ ਸ਼ਾਗੁਟੀ ਸਲੀਖਸ ਨਹੀਂ ਸੁਆਵ ਹੈ।

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਚੀਫ ਪਰਿਵਾਰ
ਤਾਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲ
ਵ੍ਰਲਡ ਵਾਈਡ ਬਰਾਡ ਕਾਸਟਿੰਗ

Dr. Tara Singh 'Aalam'